

Kulturnämnden

Tid 2017-04-20 09:30-14:00

Plats Grimslövs folkhögskola

Kallade **Ordinarie ledamöter**
Ragnar Lindberg (S), ordförande
RosMarie Jönsson Neckö (S), vice ordförande
Pernilla Sjöberg (M), 2:e vice ordförande
Ann-Charlotte Kakoulidou (S)
Sara Rosén Andersson (S)
Kerstin Axén Krag (MP)
Kenneth Görtz (M)
Vidar Lundbeck (C)
Maria Svensson Lundin (KD)

Ersättare
Pontus Samuelsson (S)
Sonia Muhlethaler Salsamendi (S)
Wirginia Bogatic Citron (V)
Lennart Adell Kind (L)
Sonja Emilsson (M)

Övriga kallade Lisa Öberg
Christel Gustafsson
Jessica Linde
Helen Hägglund
Emelie Johansson

1. **Justering av protokoll**
2. **Fastställande av dagordning**
3. **Regional kulturplan för Kronobergs län 2018-2020
16RK1603**

Förslag till beslut

Kulturnämndens presidieberedning föreslår att kulturnämnden beslutar

att notera informationen till protokollet.

Sammanfattning

Kulturnämnden har beslutat om en processplan för revidering av Regional kulturplan för Kronobergs län inför 2018-2020 (§55/2016). I informationsärendet presenteras en struktur för kulturplanen samt en beskrivning av processen inklusive tidsplan. Kulturplanen är indelad i fyra kapitel. Kulturplanens första kapitel, Kultur och kulturpolitik – kulturplanens sammanhang, är en introduktion till det kulturpolitiska området och innehåller definitioner av viktiga kulturpolitiska begrepp. Här beskrivs några av resultaten från genomförandet av Kronobergs läns föregående två regionala kulturplaner samt vem som ansvarar för vad på nationell, regional och lokal nivå. Kulturplanens andra kapitel, Prioriteringar och mål 2018-2020, pekar ut riktningen för det regionala utvecklingsarbetet på kulturområdet i länet de kommande tre åren. Här beskrivs de kulturpolitiska prioriteringar som Region Kronoberg gör för perioden 2018-2020 och vilka mål som ska uppnås. I kulturplanens tredje kapitel, Kronobergs kulturella infrastruktur, beskrivs länets infrastruktur på kulturområdet utifrån både styrkeområden och centrala utmaningar. Det här kapitlet utgör den nulägesanalys som ligger till grund för de kulturpolitiska prioriteringarna. Kulturplanens fjärde kapitel, Framtagande och genomförande av kulturplanen, är en metodfördjupning. Här finns information om hur det går till när Region Kronoberg arbetar fram och genomför en regional kulturplan, men också hur hållbart regionalt utvecklingsarbete bedrivs i enlighet med Gröna Kronoberg 2025 och metoden Gröna tråden. Det fjärde kapitlet i kulturplanen beskriver även ekonomiska förutsättningar och verktyg som Region Kronoberg använder för att förverkliga målen i kulturplanen. Processen framöver innefattar bland annat workshop kring prioriteringar den 24 april och Vårforum den 15 juni. Parallellt med detta arbetar kulturstaben med textbearbetning.

Beslutsunderlag

- *Förslag till beslut, Regional kulturplan för Kronobergs län 2018-2020*

4. Regeringen nominerar Sagobygden till Unescos register över goda exempel på bevarande av immateriellt kulturarv 15RK2103

Förslag till beslut

Kulturnämndens presidieberedning föreslår att kulturnämnden beslutar

att notera informationen till protokollet.

Sammanfattning

2011 ratificerade Sverige Unesco-konventionen om det immateriella kulturarvet. Berättarnätet Kronoberg har deltagit i det svenska implementeringsarbetet och i juni 2014 blev verksamheten ackrediterad som NGO (Non governmental organisation) att arbeta med konventionen samt vara rådgivande åt Unesco. Precis som när det gäller världsarv listar Unesco värdefulla immateriella kulturarv. Dessutom utser de verksamheter runt om i världen som kan fungera som Best Safeguarding Practices. Det vill säga platser eller projekt som är föredömliga i arbetet med att trygga immateriellt kulturarv. Kulturnämnden beslutade i december 2015 att delfinansiera Berättarnätet Kronobergs ansökan till Unesco om att utgöra ett sådant exempel. Då enbart stater kan skicka in ansökan till Unesco lämnades den till kulturdepartementet tillsammans med ett följebrev antecknat av Region Kronoberg, Ljungby kommun, Alvesta kommun, Älmhults kommun och Länsstyrelsen i Kronobergs län. Regeringen beslutade den 16 mars att skicka in Berättarnätet Kronobergs ansökan och svar från Unesco kommer i slutet av 2018. Ett eventuellt godkännande av ansökan skulle innebära att Berättarnätet Kronoberg och Kronobergs immateriella kulturarv uppmärksammas globalt. Ansökan innebär också att verksamheten är villig att dela med sig av sina erfarenheter till andra länder i världen vilket bland annat medför internationella studiebesök till Sagobygden.

Beslutsunderlag

- *Förslag till beslut, Regeringen nominerar Sagobygden till Unescos register över goda exempel på bevarande av immateriellt kulturarv*
- *Pressmeddelande kulturdepartementet*

5. Kultursamverkan för ett Sverige som håller ihop – framtida inriktning och utvecklingsmöjligheter för kultursamverkansmodellen 17RK648

Förslag till beslut

Kulturnämndens presidieberedning föreslår att kulturnämnden beslutar

att notera informationen till protokollet.

Sammanfattning

Kulturdepartementet har i en så kallad promemoria skickat ut förslag och bedömningar kring kultursamverkansmodellens framtida inriktning och utvecklingsmöjligheter på remiss.

Bakgrunden är de olika utredningar av kultursamverkansmodellen som har genomförts under 2015 och 2016 (Riksdagens kulturutskott, Myndigheten för kulturanalys och SKL).

Förslagen innebär några olika justeringar av kultursamverkansmodellen och förordningen, snarare än omfattande förändringar. Förslagen i korthet:

- Bild- och form föreslås bli ett nytt, eget verksamhetsområde i förordningen från och med 2018. Konst- och kulturfrämjande föreslås tas bort som eget område och istället inkluderas under respektive verksamhetsområde.
- Filmområdets roll och utveckling inom ramen för kultursamverkansmodellen bör utvärderas.
- Utvecklingsbidrag bör även fortsättningsvis fördelas av Kulturrådet, men med utgångspunkt i dialog med den regionala nivån kring gemensamma prioriteringar.
- Även Stockholms län föreslås ingå i kultursamverkansmodellen från och med 2019.
- Dialogen med det civila samhället bör utvecklas och beskrivas tydligare i de regionala kulturplanerna.
- Dialogen mellan den nationella politiska nivån och den regionala politiska nivån bör formaliseras för ökad samverkan kring gemensamma politiska prioriteringar.
- En oberoende aktör föreslås få i uppdrag att utreda hur en mer ändamålsenlig uppföljning av kultursamverkansmodellen kan ske.

Kulturdepartementets skrivelse hanterar även flera av de utgångspunkter och utmaningar kopplat till kultursamverkansmodellen som Region Kronoberg, tillsammans med övriga regioner, lyft i dialog med den nationella kulturpolitiska nivån i olika sammanhang, till exempel:

- Kultursamverkansmodellens potential att uppfylla kulturpolitiska målsättningar på såväl nationell nivå som regional och lokal nivå.
- Förutsättningar för nya verksamhetsområden inom modellen.
- Balansen mellan krav på likvärdighet och utrymme för regional variation.
- Förhållandet mellan starkare lagstiftning och modellens intentioner (till exempel bibliotekslagen och den föreslagna museilagen).

Remissvaren ska ha inkommit till Kulturdepartementet senast 14 juni. Region Kronoberg har begärt och fått uppskov till 22 juni för att möjliggöra beslut om remissvar i kulturnämnden.

Beslutsunderlag

- *Förslag till beslut, Kultursamverkan för ett Sverige som håller ihop - framtida inriktning och utvecklingsmöjligheter för kultursamverkansmodellen (DS 2017:8)*
- *Remiss- Kultursamverkan för ett Sverige som håller ihop- framtida inriktning och utvecklingsmöjligheter för kultursamverkansmodellen*

6. Skrivelse från Cirkus i Glasriket 16RK58

Förslag till beslut

Kulturnämndens presidieberedning föreslår att kulturnämnden beslutar

att notera informationen till protokollet.

Sammanfattning

I samband med sin verksamhetsredovisning av verksamhetsåret 2016 har Cirkus i Glasriket lämnat in en skrivelse angående kulturnämndens beslut att omfördela driftsanslaget.

Beslutsunderlag

- *Förslag till beslut - Skrivelse från Cirkus i Glasriket*
- *Skrivelse från Cirkus i Glasriket*

7. Månadssammandrag februari 2017 17RK110

Förslag till beslut

Kulturnämndens presidieberedning föreslår att kulturnämnden beslutar

att godkänna Månadssammandrag februari 2017 samt att överlämna den till regionstyrelsen för information.

Sammanfattning

Det ekonomiska resultatet för februari 2017 uppgår till +620 tkr, vilket beror på att utbetalning inte skett till ungdomsorganisationerna och egna medel inte har utnyttjats.

Beslutsunderlag

- *Förslag till beslut - Månadssammandrag februari 2017 KN*
- *Månadssammandrag KN februari 2017*

**8. Verksamhetsberättelser med ekonomisk redovisning
2017 - Kulturnämnden 17RK733**

Sammanfattning

Handlingar till verksamhetsberättelse med ekonomisk redovisning för kulturnämnden 2017 kompletteras till kulturnämndens sammanträde 2017-04-20.

**9. Revidering av bidragssystem för studieförbund
17RK361**

Förslag till beslut

Kulturnämndens presidieberedning föreslår att kulturnämnden beslutar

att godkänna reviderat bidragssystem för studieförbund.

att reviderat bidragssystem ligger till grund för fördelning av regionalt anslag till studieförbunden från och med 2017.

att tematiskt utvecklingsbidrag för 2017 fördelas i enlighet med förslag i tjänsteskrivelsen.

Sammanfattning

Region Kronobergs kulturnämnd har beslutat om en revidering av regionalt bidragssystem för studieförbund verksamma i Kronobergs län (KN § 40 2015). I samband med kulturnämndens ordinarie sammanträde i februari 2017 informerades om ett tänkbart upplägg (§5 2017). Förslaget på reviderat bidragssystem beskriver roller och ansvar, regionala målsättningar, grundläggande villkor, fördelningsmodell samt modell för uppföljning, dialog och lärande. Studieförbund verksamma i länet har aktivt medverkat i arbetet med revideringen. Processen beskrivs närmare i tjänsteskrivelsen. Som en del i beredningsarbetet har studieförbunden även haft möjlighet att lämna synpunkter på förslaget på reviderat bidragssystem.

Beslutsunderlag

- *Förslag till beslut, Revidering av bidragssystem för studieförbund*
- *Beslutsunderlag Revidering av bidragssystem för studieförbund*
- *Bidragssystem för studieförbund i Kronobergs län*
- *Folkebildningsrådet Statsbidrag till studieförbund*

**10. Revidering av Plan för konstnärlig gestaltning inom
Region Kronoberg 16RK1604**

Förslag till beslut

Kulturnämndens presidieberedning föreslår att kulturnämnden beslutar

att godkänna revidering av Plan för konstnärlig gestaltning inom Region Kronoberg.

Sammanfattning

Region Kronoberg äger i dag ca 6 500 konstverk i form av lös och fast konstnärlig gestaltning. Plan för konstnärlig gestaltning inom Region Kronoberg (§80/2016) styr inköpen utifrån politiska målsättningar och tydliggör ansvarsfördelning i arbetet och beslutas av Region Kronobergs kulturnämnd. Inom processen för konstnärlig gestaltning vid byggnation av Vuxenpsykiatri har behov av revidering av planen uppkommit.

Beslutsunderlag

- *Förslag till beslut - Revidering av Plan för konstnärlig gestaltning inom Region Kronoberg*
- *Förslag till reviderad Plan för konstnärlig gestaltning inom Region Kronoberg*

11. Samordning och utveckling av bild- och formområdet i Kronoberg 16RK1755

Förslag till beslut

Kulturnämndens presidieberedning föreslår att kulturnämnden beslutar

att uppdra till regional utvecklingsdirektör att organisera samordning och utveckling av bild- och formområdet inom kulturstab.

att överföra 322 986 kr från Kulturparken Småland till förvaltning.

att uppdra åt regional utvecklingsdirektör att hos Kulturrådet äska medel för utveckling av bild- och formområdet i budgetframställan 2018.

att utvärdera verksamheten till 30 juni 2018.

Sammanfattning

Kulturnämnden har i fördelning av rambudget, kulturnämndens verksamhetsplan 2017 § 54, beslutat att fördela 322 986 kr till Kulturparken Småland i uppdrag att genomföra samordning och utveckling av bild- och formområdet i Kronoberg.

Statlig finansiering för utveckling av bild- och formområdet äskades av Kulturrådet i budgetframställan 2017. Dessa erhöles inte, vilket innebär nya förutsättningar för att genomföra uppdraget. Med anledning av de nya förutsättningarna har kulturstaben fått i uppdrag av kulturnämndens presidium att se över handlingsalternativ.

Tillsättandet av en utvecklare inom bild- och formområdet är prioriterat i Regional kulturplan för Kronobergs län 2015-2017 samt i kulturnämndens verksamhetsplan 2017.

Tre handlingsalternativ för fortsatt arbete utreds:

- Uppdrag till extern aktör
- Uppdrag till kulturstab
- Avvakta genomförande

Mot bakgrund av de handlingsalternativ som presenteras i beslutsunderlaget, är bedömningen att uppdraget bör genomföras av kulturstab.

Utförande av kulturstaben säkerställer att uppdraget kan genomföras med tillgängliga resurser. Uppdraget kan ta stöd i kulturnämndens budget, styrning och uppföljning. Det medför ökad flexibilitet i uppdragets omfattning, inriktning och resurssättning.

Det finns inte en stark samlande part med huvudinriktning bild- och form vilket motiverar att uppdraget organiseras inom Region Kronoberg (jmf. andra konstområden). Planering pågår för att omstrukturera regionens konsthantverksfunktion. Det innebär att en samordnande funktion skulle ingå i ett nytt regionalt sammanhang inom bild- och formområdet.

Arbetet inom den regionala kulturplanen innebär etablerade samverkansformer med professionella kulturlivet, kommunerna, civila samhället och interregionala och nationella parter. Nationellt föreslås bild- och formområdet att fr.o.m. 2018 vara ett område som kan få stöd i kultursamverkansmodellen. Därmed finns ökade förutsättningar för regionen att söka nationell finansiering för bild- och formsatsningar i länet.

Beslutsunderlag

- *Förslag till beslut - Samordning och utveckling av bild- och formområdet i Kronoberg*
- *Tjänsteskrivelse, Samordning och utveckling av bild- och formområdet i Kronoberg*

12. Äskande från Italienska Palatset 17RK506

Förslag till beslut

Kulturnämndens presidieberedning föreslår att kulturnämnden beslutar

att hantera äskandet från Italienska Palatset i samband med ordinarie budgetbeslut inför 2018.

Sammanfattning

Italienska palatset har inkommit med ett äskande till kulturnämnden. Med anledning av att utställningsverksamheten professionaliseras tillämpar Italienska palatset från och med 2017 ersättning enligt medverkans- och utställningsavtalet (MU). Italienska palatset saknar idag ekonomiska resurser för att genomföra detta och ansöker därför om utökade driftsanslag för att täcka kostnaderna, 26 400 kronor anges som ett riktvärde för verksamheten 2017. I kulturnämndens budget för 2017 har Italienska palatset ett driftsanslag på 84 652 kronor. Utöver detta finns även en hyressubvention från Region Kronoberg som motsvarar ungefär 400 000 kronor. I Regional kulturplan för Kronobergs län 2015-2017 framgår att kulturorganisationer med statligt och/eller regionalt stöd ska tillämpa MU-avtalet. De verksamheter som berörs är Kulturparken Småland, Ljungbergsmuseet, Smålands konstkiv, Italienska palatset och i viss utsträckning Hemsjöden i Kronobergs län. Alla dessa verksamheter tillämpar MU-avtalet i olika utsträckning. Ljungbergsmuseet erhåller sedan 2012 ett särskilt stöd om 100 000 kronor årligen för ändamålet. Övriga verksamheter genomför idag tillämpningen inom ordinarie budget.

Beslutsunderlag

- *Förslag till beslut, Äskande från Italienska Palatset*
- *Ansökan om medel- Italienska Palatset professionaliserar galleriverksamheten. Skrivelse till Kulturnämnden*

13. Återkoppling från möten och konferenser

Förslag till beslut

Kulturnämndens presidieberedning föreslår att kulturnämnden beslutar

att notera informationen till protokollet.

Sammanfattning

Mötesanteckningar finns (i förekommande fall) i netpublicator.

- Återkoppling bolagsuppdrag
- Kommunalt forum, Växjö, 16 februari
- Kulturforum, Växjö, 16 februari
- Studieförbunden, Växjö, 20 mars
- Föreningsstämma Reaktor Sydost, 24 mars
- Ägarsamråd Kulturparken Småland, 30 mars
- Framtidsverkstad Berättarnätet Kronoberg, Ljungby, 31 mars

14. Inbjudningar till kurser och konferenser 17RK111

Sammanfattning

Inbjudningar finns (i förekommande fall) tillgängliga i netpublicator.

- Kulturnämndens workshop om kulturpolitiska prioriteringar, Huseby Bruk, 24 april
- Kultur i vården i Skåne och Kronoberg, Kristianstad 25 april
- Dialog om kultursamverkan med kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke, Stockholm, 17 maj
- Kultur, folkbildning och överenskommelse, Hässleholm, 23 maj
- När kulturen är resans mål, Lund, 13 juni

15. Anmälningssärenden

Förslag till beslut

Kulturnämndens presidieberedning föreslår att kulturnämnden beslutar

att notera anmälningssärenden till protokollet.

Sammanfattning

Nedanstående ärenden anmäles till kulturnämnden för kännedom. Handlingar redovisas i särskild mapp i netpublicator.

- Tilläggsbudget 2017
- Konstprogram nya vuxenpsykiatri

Beslutsunderlag

- §54 RS Tilläggsbudget 2017
- REV Konstprogram Nya Vuxenpsykiatri Sigfidsområdet

16. Redovisning av delegeringsbeslut

Ärendet i korthet

Följande delegationsbeslut fattade av ordförande för kulturnämnden och regional utvecklingsdirektör anmäles.

Delegeringsbeslut

- 17RK28-1 Kulturnämndens ordförandes delegationsbeslut nr 1/2017. Äskande om tilläggsbudget 2017 för kulturnämnden (15RK947). KN 2016-12-14 §76
- 17RK23-1 Ansvarig konsthanterare i Region Kronobergs delegationsbeslut nr 1-25. Inköp av konst under perioden 2017-01-01--2017-02-28

- 17RK28-2 *Kulturnämndens ordförandes delegationsbeslut nr 2/2017. Medverkan vid Berättarnätet Kronobergs framtidsverkstad (16RK2473)*
- 17RK7-6 *Regional utvecklingsdirektörs delegationsbeslut nr 6/2017. Ansökan om medel från Sven-Olof Josefsson, avslagen ansökan (17RK375)*
- 17RK7-5 *Regional utvecklingsdirektörens delegationsbeslut nr 5/2017. Ansökan om medel från Christina Nilsson Sällskapet, avslag ansökan (17RK225)*

17. Övriga ärenden

3

**Regional kulturplan för Kronobergs län 2018-2020
16RK1603**

Kulturnämnden

Regional kulturplan för Kronobergs län 2018-2020

Ordförandes förslag till beslut

Föreslås att kulturnämnden beslutar

att notera informationen till protokollet

Sammanfattning

Kulturnämnden har beslutat om en processplan för revidering av Regional kulturplan för Kronobergs län inför 2018-2020 (§55/2016).

I informationsärendet presenteras en struktur för kulturplanen samt en beskrivning av processen inklusive tidsplan.

Kulturplanen är indelad i fyra kapitel.

Kulturplanens första kapitel, *Kultur och kulturpolitik – kulturplanens sammanhang*, är en introduktion till det kulturpolitiska området och innehåller definitioner av viktiga kulturpolitiska begrepp. Här beskrivs några av resultaten från genomförandet av Kronobergs läns föregående två regionala kulturplaner samt vem som ansvarar för vad på nationell, regional och lokal nivå.

Kulturplanens andra kapitel, *Prioriteringar och mål 2018-2020*, pekar ut riktningen för det regionala utvecklingsarbetet på kulturområdet i länet de kommande tre åren. Här beskrivs de kulturpolitiska prioriteringar som Region Kronoberg gör för perioden 2018-2020 och vilka mål som ska uppnås.

I kulturplanens tredje kapitel, *Kronobergs kulturella infrastruktur*, beskrivs länets infrastruktur på kulturområdet utifrån både styrkeområden och centrala utmaningar. Det här kapitlet utgör den nulägesanalys som ligger till grund för de kulturpolitiska prioriteringarna.

Kulturplanens fjärde kapitel, *Framtagande och genomförande av kulturplanen*, är en metodfördjupning. Här finns information om hur det går till när Region Kronoberg arbetar fram och genomför en regional kulturplan, men också hur hållbart regionalt utvecklingsarbete bedrivs i enlighet med Gröna Kronoberg 2025 och metoden Gröna tråden. Det fjärde kapitlet i kulturplanen beskriver även ekonomiska förutsättningar och verktyg som Region Kronoberg använder för att förverkliga målen i kulturplanen.

Processen framöver innefattar bland annat workshop kring prioriteringar den 24 april och Vårforum den 15 juni. Parallellt med detta arbetar kulturstaben med textbearbetning.

Ragnar Lindberg
Kulturnämndens ordförande

Christel Gustafsson
Regional utvecklingsdirektör

4

**Regeringen nominerar Sagobygden till Unescos register
över goda exempel på bevarande av immateriellt kulturarv
15RK2103**

Kulturnämnden

Regeringen nominerar Sagobygden till Unescos register över goda exempel på bevarande av immateriellt kulturarv

Ordförandes förslag till beslut

Föreslås kulturnämnden beslutar

att notera informationen till protokollet

Sammanfattning

2011 ratificerade Sverige Unesco-konventionen om det immateriella kulturarvet. Berättarnätet Kronoberg har deltagit i det svenska implementeringsarbetet och i juni 2014 blev verksamheten ackrediterad som NGO (Non governmental organisation) att arbeta med konventionen samt vara rådgivande åt Unesco.

Precis som när det gäller världsarv listar Unesco värdefulla immateriella kulturarv. Dessutom utser de verksamheter runt om i världen som kan fungera som Best Safeguarding Practices. Det vill säga platser eller projekt som är föredömliga i arbetet med att trygga immateriellt kulturarv. Kulturnämnden beslutade i december 2015 att delfinansiera Berättarnätet Kronobergs ansökan till Unesco om att utgöra ett sådant exempel. Då enbart stater kan skicka in ansökan till Unesco lämnades den till kulturdepartementet tillsammans med ett följebrev antecknat av Region Kronoberg, Ljungby kommun, Alvesta kommun, Älmhults kommun och Länsstyrelsen i Kronobergs län.

Regeringen beslutade den 16 mars att skicka in Berättarnätet Kronobergs ansökan och svar från Unesco kommer i slutet av 2018. Ett eventuellt godkännande av ansökan skulle innebära att Berättarnätet Kronoberg och Kronobergs immateriella kulturarv uppmärksammas globalt. Ansökan innebär också att verksamheten är villig att dela med sig av sina erfarenheter till andra länder i världen vilket bland annat medför internationella studiebesök till Sagobygden.

Ragnar Lindberg
Kulturnämndens ordförande

Christel Gustafsson
Regional utvecklingsdirektör

Bilaga: Pressmeddelande kulturdepartementet, Regeringen nominerar
Sagobygden till Unescos register över goda exempel på bevarande av
immateriellt kulturarv

Kulturdepartementet

Pressekreteraren
Kristoffer Talltorp
Mobil 072-542 80 32
kristoffer.talltorp@regeringskansliet.se

Regeringen nominerar Sagobygden till Unescos register över goda exempel på bevarande av immateriellt kulturarv

Regeringen har beslutat att nominera verksamheten Sagobygden, som verkar för att den muntliga berättartraditionen ska leva vidare, till Unescos register över goda exempel på bevarande av immateriellt kulturarv. Sagobygden drivs av Berättarnätet Kronoberg.

– Sagobygdens omfattande och breda arbete med sagor och sägner är ett alldeles utmärkt exempel på verksamhet som bevarar, utvecklar och levandegör vårt kulturarv. Jag är därför mycket glad över att nominera Sagobygden till Unescos register över goda exempel på bevarande av immateriella kulturarv, säger kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke.

Sagobygdens verksamhet syftar till att den muntliga berättartraditionen ska leva vidare och drivs av föreningen Berättarnätet Kronoberg. Bland annat genom att förmedla kunskap om folkdiktens sagor och sägner, och genom att lyfta fram människors egna berättelser. Föreningen bedriver även forskning, utbildning och arkivering. Runt om i Sagobygden har cirka 80 sägenplatser markerats i landskapet, och där ordnas resor med guidning till sagor och sägner. I Ljungby arrangeras en årligen återkommande berättarfestival, och där ligger också ett Sagomuseum.

Register över goda exempel på bevarande av immateriellt kulturarv

Registret över goda exempel på bevarande av immateriellt kulturarv är knutet till Unescos konvention om tryggnad av det immateriella kulturarvet. Den syftar till att öka kunskaperna om de immateriella kulturarvens betydelse. Sverige har inte tidigare nominerat någon verksamhet till registret.

Kulturarvspolitik för ett Sverige som håller ihop

Med propositionen Kulturarvspolitik (prop. 2016/17:116) tar regeringen för första gången ett helhetsgrepp om kulturarvsområdet som ett eget politikområde. Kulturarvspolitikerna ska bidra till att det gemensamma kulturarvet blir en angelägenhet för alla, så att det offentliga samtalet vidgas och fördjupas samt att medskapande och engagemang främjas.

[Kulturarvspolitik för ett Sverige som håller ihop](#)

5

**Kultursamverkan för ett Sverige som håller ihop – framtida
inriktning och utvecklingsmöjligheter för
kultursamverkansmodellen 17RK648**

Kulturnämnden

Kultursamverkan för ett Sverige som håller ihop – framtida inriktning och utvecklingsmöjligheter för kultursamverkansmodellen

Ordförandes förslag till beslut

Föreslås att kulturnämnden beslutar

att notera informationen till protokollet

Sammanfattning

Kulturdepartementet har i en så kallad promemoria skickat ut förslag och bedömningar kring kultursamverkansmodellens framtida inriktning och utvecklingsmöjligheter på remiss.

Bakgrunden är de olika utredningar av kultursamverkansmodellen som har genomförts under 2015 och 2016 (Riksdagens kulturutskott, Myndigheten för kulturanalys och SKL).

Förslagen innebär några olika justeringar av kultursamverkansmodellen och förordningen, snarare än omfattande förändringar. Förslagen i korthet:

- Bild- och form föreslås bli ett nytt, eget verksamhetsområde i förordningen från och med 2018. Konst- och kulturfrämjande föreslås tas bort som eget område och istället inkluderas under respektive verksamhetsområde.
- Filmområdets roll och utveckling inom ramen för kultursamverkansmodellen bör utvärderas.
- Utvecklingsbidrag bör även fortsättningsvis fördelas av Kulturrådet, men med utgångspunkt i dialog med den regionala nivån kring gemensamma prioriteringar.
- Även Stockholms län föreslås ingå i kultursamverkansmodellen från och med 2019.
- Dialogen med det civila samhället bör utvecklas och beskrivas tydligare i de regionala kulturplanerna.
- Dialogen mellan den nationella politiska nivån och den regionala politiska nivån bör formaliseras för ökad samverkan kring gemensamma politiska prioriteringar.
- En oberoende aktör föreslås få i uppdrag att utreda hur en mer ändamålsenlig uppföljning av kultursamverkansmodellen kan ske.

Kulturdepartementets skrivelse hanterar även flera av de utgångspunkter och utmaningar kopplat till kultursamverkansmodellen som Region Kronoberg, tillsammans med övriga regioner, lyft i dialog med den nationella kulturpolitiska nivån i olika sammanhang, till exempel:

- Kultursamverkansmodellens potential att uppfylla kulturpolitiska målsättningar på såväl nationell nivå som regional och lokal nivå.
- Förutsättningar för nya verksamhetsområden inom modellen.
- Balansen mellan krav på likvärdighet och utrymme för regional variation.
- Förhållandet mellan starkare lagstiftning och modellens intentioner (till exempel bibliotekslagen och den föreslagna museilagen).

Remissvaren ska ha inkommit till Kulturdepartementet senast 14 juni. Region Kronoberg har begärt och fått uppskov till 22 juni för att möjliggöra beslut om remissvar i kulturnämnden.

Ragnar Lindberg
Kulturnämndens ordförande

Christel Gustafsson
Regional utvecklingsdirektör

Bilaga: Följebrev från Kulturdepartementet
Remiss från Kulturdepartementet

Innehåll

Sammanfattning	3
1 Bakgrund.....	5
1.1 Kultursamverkansmodellen.....	5
1.2 Mål och syfte med kultursamverkansmodellen.....	6
1.3 Nuvarande reglering av kultursamverkansmodellen.....	7
1.3.1 Särskilda utvecklingsbidrag.....	8
1.3.2 Uppföljning och utvärdering	9
1.3.3 Samverkansråd	9
1.4 Ett delat ekonomiskt ansvar mellan offentliga aktörer	10
1.4.1 Regeringens satsningar på lokal och regional kultur.....	12
1.5 Utvärderingar av kultursamverkansmodellen	13
1.5.1 Kulturutskottets utvärdering Är samverkan modellen?	13
1.5.2 Myndigheten för kulturanalys utvärdering	15
1.5.3 Övriga rapporter och utvärderingar	15
1.6 Dialog med regionala politiska företrädare	16
1.7 Särskilt om kulturmiljöområdets roll inom kultursamverkansmodellen.....	16
1.8 Behovet av en översyn av kultursamverkansmodellen	17
2 Framtida inriktning och utvecklingsmöjligheter för kultursamverkansmodellen	19
2.1 Utgångspunkter	19

2.2	Kultursamverkansmodellens inriktning och omfattning	21
2.3	Filmområdets roll inom kultursamverkansmodellen	24
2.4	Utvecklingsbidrag för strategiska prioriteringar	26
2.5	Samtliga landsting med i kultursamverkansmodellen	27
2.6	Samråd med det civila samhället	28
2.7	Om dialogen mellan nationella och regionala politiska företrädare	30
2.8	Mer ändamålsenlig uppföljning av kultursamverkansmodellen	32
3	Konsekvenser	33
3.1	Vilka som berörs av förslagen	33
3.2	Ekonomiska och andra konsekvenser	33

Sammanfattning

I promemorian lämnas förslag och bedömningar om den framtida inriktningen och utvecklingsmöjligheter för kultursamverkansmodellen. Utgångspunkt för förslag och bedömningar är att minska skillnader i tillgång till kultur i hela landet samtidigt som utrymme ges för regionala prioriteringar.

Bild- och formområdet föreslås fr.o.m. 2018 pekas ut som ett område som kan få stöd inom ramen för kultursamverkansmodellen. Samtidigt tas konst- och kulturfrämjande verksamhet bort som eget område och inkluderas i stället inom respektive verksamhetsområde. Vidare görs bedömningen att Statens kulturråd aktivt bör verka för att inom befintliga ramar minska skillnader när det gäller tillgång till i kultur i hela landet.

När det gäller filmområdets roll och utveckling inom ramen för kultursamverkansmodellen görs bedömningen att den bör utvärderas.

Vidare görs bedömningen att utvecklingsbidrag fortsatt bör fördelas av Statens kulturråd för att främja strategiska utvecklingsinsatser av nationellt intresse och användas som styrmedel av regeringen för att peka ut särskilt prioriterade områden.

Därtill görs bedömningen att förordningen (1996:1598) om statsbidrag till regional kulturverksamhet bör upphöra att gälla. Fr.o.m. 2019 bör statens stöd till regional kultur regleras i förordningen (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet.

Bedömningen görs även att dialogen med det civila samhället bör utvecklas inom kultursamverkansmodellen. Det bör ske genom att landstingen vid framtagandet av kulturplaner tydliggör metoderna för och syftet med dialogerna för det civila samhällets aktörer. Dialogen mellan den nationella politiska nivån och den regionala politiska nivån bör formaliseras för att främja en ökad samverkan och möjliggöra en utvecklad dialog om gemensamma politiska prioriteringar.

En oberoende aktör föreslås ges i uppdrag att se över hur uppföljningen och utvärderingen av kultursamverkansmodellen kan förbättras.

1 Bakgrund

1.1 Kultursamverkansmodellen

Riksdagen beslutade i december 2009 om en ny modell för fördelning av statliga medel till regional kulturverksamhet, den s.k. kultursamverkansmodellen (prop. 2009/10:3, bet. 2009/10:KrU5, rskr. 2009/10:145).

Syftet med kultursamverkansmodellen är att öka det regionala inflytandet samtidigt som ansvars- och rollfördelningen mellan nationell, regional och lokal nivå tydliggörs (se prop. 2009/10:3 s. 33). Modellen infördes 2011. Sedan 2013 är alla län utom Stockholms län med i kultursamverkansmodellen.

Kultursamverkansmodellen innebär att landstingen får fördela vissa statliga medel till regional och lokal kulturverksamhet till såväl institutioner som aktörer inom det fria kulturlivet. Tidigare beslutade regeringen vilka regionala kulturinstitutioner eller kulturverksamheter som fick möjlighet att ansöka om statligt stöd från Statens kulturråd. I kultursamverkansmodellen ingår även delar av statliga medel till regional och lokal kulturverksamhet som Riksarkivet, Nämnden för hemslöjdsfrågor, Riksteatern och Stiftelsen Svenska Filminstitutet tidigare ansvarade för.

Efter det att en särskild utredare lämnat förslag kring modellens praktiska införande (SOU 2010:11) fick Statens kulturråd i uppdrag av regeringen att förbereda införandet. Regeringens förslag om införande av kultursamverkansmodellen fanns i budgetpropositionen för 2011 (prop. 2010/11:1, utg.omr. 17, bet. 2010/11:KrU1, rskr. 2010/11:113). Riksdagen beslutade därefter om en lag (2010:1919) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet. Regeringen beslutade också om förordningen (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional

kulturverksamhet. Av förordningen framgår de sju stödberättigade kulturändamålen.

Läs- och litteraturfrämjande verksamheter tillkom som ändamål inom kultursamverkansmodellen fr.o.m. 2015.

1.2 Mål och syfte med kultursamverkansmodellen

Målet med kultursamverkansmodellen är att föra kulturen närmare medborgarna och att ge landstingen ett ökat ansvar och ökad frihet inom kulturområdet. Staten har ett fortsatt övergripande strategiskt ansvar för den nationella kulturpolitiken. Kultursamverkansmodellen syftar till att samverka mellan staten, landstingen och kommunerna samt civilsamhället och de professionella kulturskaparna ska öka.

Enligt 4 § förordningen (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet ska fördelningen av statsbidraget bidra till att de nationella kulturpolitiska målen uppnås samt ge ökade möjligheter till regionala prioriteringar och variationer.

Riksdagen beslutade i december 2009 om nya nationella kulturpolitiska mål (prop. 2009/10:3, bet. 2009/10:KrU5, rskr. 2009/10:145).

Målen är att kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund, att alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet och att kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska präglade samhällets utveckling. För att uppnå målen ska kulturpolitiken

- främja allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och till att utveckla sina skapande förmågor,
- främja kvalitet och konstnärlig förnyelse,
- främja ett levande kulturarv som bevaras, används och utvecklas,
- främja internationellt och interkulturellt utbyte och samverkan,
- särskilt uppmärksamma barns och ungas rätt till kultur.

De nationella kulturpolitiska målen styr den statliga kulturpolitiken och ska även kunna inspirera och vägleda politiken i kommuner och landsting.

Även på regional och kommunal nivå uttrycks de kulturpolitiska prioriteringarna i särskilda måldokument. Kultur är en i huvudsak frivillig uppgift för kommuner utöver vad som föreskrivs i t.ex. arkivlagen (1990:7829), kulturmiljölagen (1988:950) och bibliotekslagen (2013:801). I den senare framgår t.ex. att varje kommun ska ha folkbibliotek och att varje landsting och de kommuner som inte ingår i ett landsting ska bedriva regional biblioteksverksamhet.

1.3 Nuvarande reglering av kultursamverkansmodellen

Kultursamverkansmodellen styrs genom såväl lag som förordning. Enligt lagen (2010:1919) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet får ett landsting fördela vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet om landstinget har upprättat en regional kulturplan och kulturplanen överensstämmer med de föreskrifter som regeringen utfärdar. Enligt 3 kap. 20 § kommunallagen (1991:900) får kommuner och landsting bilda kommunalförbund och lämna över vården av kommunala angelägenheter till sådana förbund. Därmed kan landstinget överlämna frågor till exempelvis ett kommunalt samverkansorgan.

I förordningen (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet finns närmare bestämmelser om bidragsgivningen. År 2015 justerades förordningen så att bidrag kan lämnas till organisationer som företräder det civila samhället och de professionella kulturskaparna för deras medverkan med att ta fram och genomföra regionala kulturplaner. Vidare har regeringen tillfört läs- och litteraturfrämjande verksamhet som ett stödberättigat ändamål i förordningen.

Med en regional kulturplan avses en beskrivning av de prioriteringar som landstinget vill göra i fråga om regional kulturverksamhet som avses få statligt stöd. Kulturplanen ska även beskriva prioriteringarnas förhållande till de nationella kulturpolitiska målen samt uppgifter om planerad statlig, kommunal och annan finansiering av verksamheterna.

Den regionala kulturplanen ska avse tre år, om det inte finns särskilda skäl för annat. Många landsting har i dag kulturplaner som omfattar fyra år. Landstinget ansvarar för att den regionala kultur-

planen tas fram i samverkan med länets kommuner och efter samråd med länets professionella kulturliv och det civila samhället. Med kulturplanen som grund beslutar Statens kulturråd om det statsbidrag som landstinget ska fördela.

Med utgångspunkt i statsbidragets ändamål ska landstinget ansvara för att bidragsgivningen främjar en god tillgång för länets invånare till

- professionell teater-, dans- och musikverksamhet,
- museiverksamhet,
- biblioteksverksamhet och läs- och litteraturfrämjande verksamhet,
- konst- och kulturfrämjande verksamhet,
- regional enskild arkivverksamhet,
- filmkulturell verksamhet, och
- främjande av hemslöjd.

Landstinget får även lämna statsbidrag till sådana verksamheter som anges ovan och bedrivs i form av länsöverskridande samarbeten om dessa uppfyller krav på anknytning till landstingets område eller dess medlemmar. Landstinget får även lämna statsbidrag till konstområdesöverskridande samarbeten. Statsbidrag får endast lämnas till sådan verksamhet som också får bidrag från landsting, en kommun eller annan huvudman.

Statsbidrag till regionala och lokala kulturinstitutioner i län som inte omfattas av kultursamverkansmodellen (dvs. enbart Stockholms län fr.o.m. 2013) lämnas enligt förordningen (1996:1598) om statsbidrag till regional kulturverksamhet.

Under 2016 har Statens kulturråd tagit fram riktlinjer för arbetet med regionala kulturplaner. Syftet med riktlinjerna är att skapa tydlighet kring behovet av underlag inför beslut om statsbidrag samt att öka transparensen och säkra likabehandling och rätts-säkerhet i beredning och beslut om statsbidrag.

1.3.1 Särskilda utvecklingsbidrag

Statens kulturråd får besluta om tidsbegränsade bidrag till strategiska utvecklingsinsatser av nationellt intresse s.k. utvecklingsbidrag. Utvecklingsbidrag får endast lämnas till sådan verksamhet

som också får bidrag från landsting, en kommun eller annan huvudman. Vid fördelningen av tidsbegränsade utvecklingsbidrag ska Statens kulturråd särskilt beakta de nationella kulturpolitiska mål som rör kvalitet, konstnärlig förnyelse och tillgänglighet till kulturutbudet.

1.3.2 Uppföljning och utvärdering

Enligt förordningen (2012:515) med instruktion för Statens kulturråd har myndigheten fått i uppdrag att följa upp och redovisa sin bidragsgivning. Statens kulturråd har under perioden 2011-2016 utfärdat föreskrifter för kvantitativ uppföljning bl.a. avseende ekonomisk fördelning och riktlinjer för kvalitativ uppföljning gällande samråd, jämställdhet, barn och unga, tillgänglighet m.m. Statens kulturråd ska enligt instruktionen särskilt redovisa hur myndigheten verkat för det samiska folkets och övriga nationella minoriteters kultur i kultursamverkansmodellen.

Landsting som fördelar statsbidrag ska enligt förordningen (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet årligen följa upp och redovisa till Statens kulturråd hur de statliga medlen har använts och vilka effekter som har uppnåtts.

Enligt förordningen (2011:124) med instruktion för Myndigheten för kulturanalys har myndigheten i uppdrag att löpande utvärdera kultursamverkansmodellen.

1.3.3 Samverkansråd

Som ett stöd i beslutsprocessen kring det regionala stödet finns ett samverkansråd vid Statens kulturråd med uppgift att samordna de nationella kulturpolitiska intressena inom ramen för kultursamverkansmodellen. Generaldirektören för Statens kulturråd är ordförande i samverkansrådet. I samverkansrådet sitter även representanter för Konstnärsnämnden, Kungl. biblioteket, länsstyrelserna (för närvarande representerade av länsstyrelsen i Hallands län), Nämnden för hemslöjdsfrågor, Riksantikvarieämbetet, Riksarkivet, Riksteatern och Stiftelsen Svenska Filminstitutet.

Samverkansrådets uppgift är att gemensamt diskutera de regionala kulturplanerna och låta olika synsätt och aspekter mötas. De

myndigheter och andra aktörer som ingår i samverkansrådet har en viktig roll när det gäller att följa upp hur deras respektive ansvarsområde speglas i kultursamverkansmodellen och hur den egna verksamheten förhåller sig till kulturverksamhet på regional och lokal nivå. Statens kulturråd ordnar varje år en konferens som samlar regionala kulturchefer och samverkansrådet i syfte att möjliggöra dialoger mellan samtliga parter. Samverkansrådet deltar också med ett gemensamt program i Almedalen.

Regeringen har behandlat frågan om samverkansrådets roll i propositionen Kulturarvspolitik (prop. 2016/17:116) som beslutades den 23 februari 2017. Där betonas att museiperspektivet bör kunna stärkas på nationell nivå genom att Riksantikvarieämbetet får i uppgift att vara samordnande myndighet för museisektorn i landet. Riksantikvarieämbetet är redan representerat i samverkansrådet och bör efter denna förändring kunna ta rollen att bevaka de statliga intressena inom museiområdet.

1.4 Ett delat ekonomiskt ansvar mellan offentliga aktörer

Den offentliga kulturpolitiken bygger på principen att stat, landsting och kommuner har ett delat ansvar för kulturpolitikens genomförande.

Statens kulturråds årliga uppföljning av kultursamverkansmodellen visar att modellens offentliga finansiering under 2014 totalt omfattar nära fyra miljarder kronor. Av dessa medel uppgår statens bidrag till cirka 1,2 miljarder kronor årligen. Landstingens totala årliga bidrag till verksamheterna inom kultursamverkansmodellen utgjorde cirka 1,8 miljarder kronor och kommunernas årliga bidrag cirka en miljard kronor. Detta innebär att den statliga andelen uppgår till ca 30 procent, landstingens del till ca 45 procent och kommunerna står för ca 25 procent av finansieringen inom kultursamverkansmodellen.

Både landstingens och kommunernas årliga bidrag till kultursamverkansmodellens verksamheter har totalt sett ökat relativt kraftigt under perioden 2010–2014. Även de statliga årliga bidragen har ökat sett till både löpande och fasta priser, men inte i lika stor utsträckning som de regionala och kommunala bidragen. Samman-

taget har alltså de offentliga medlen till regional kulturverksamhet ökat totalt sett.

Enligt Statens kulturråds rapport Kultursamverkansmodellen Ekonomi och personal till och med 2015 framgår att det enskilda arkivområdet är det område som haft den klart starkaste procentuella utvecklingen av de årliga bidragen från stat och landsting sedan 2010, 24,4 procents ökning. Medel till arkivområdet utgör dock liten andel av medel som fördelas inom kultursamverkansmodellen. För det professionella teater-, dans- och musikområdet, som är det område som tilldelats mest årliga bidrag från stat och landsting, har de årliga bidragen från stat och landsting ökat med 13,7 procent. Museiområdet har haft en något svagare utveckling under perioden 2010–2015 av statliga och regionala årliga bidrag men däremot en betydande ökning av de kommunala årliga bidragen.

Den konst- och kulturfrämjande verksamheten och hemslöjdsfrämjande verksamhet har också stora procentuella ökningsar av de kommunala årliga bidragen. Den totala bidragssumman är liten vilket gör att små förändringar ger stora procentuella utfall. Biblioteksområdet är det enda verksamhetsområdet som uppvisar en minskning av de årliga bidragen från stat och landsting, räknat i fasta priser. Minskningarna för biblioteksområdet kan dock nästan helt förklaras av att Skåne läns landsting minskade sina bidrag till regional biblioteksverksamhet mellan 2010 och 2011 p.g.a. minskade lokalkostnader.

Stöd till filmområdet har ökat med 5,9 procent mellan 2010–2015. Ökningen beror dock på en ökning av medlen till film i Region Skåne, varför medel till filmkulturell verksamhet generellt tycks ha minskat i övriga delar av landet.

Enligt Kulturrådets uppföljning genererade kultursamverkansmodellen 2014 motsvarande 5 700 årskrafter och därutöver 7 700 arvoderade med F-skatt. Könsfördelningen mellan de anställda är övergripande jämn, ca 55 procent är kvinnor.

I uppföljningen för 2014 konstaterar Kulturrådet att landstingen redovisar insatser för jämställdhet som bl.a. innefattar överenskommelser och uppdragsavtal med institutioner och kulturaktörer men också genom fortbildningar och i dialoger. I några regioner pågår även arbete för att lyfta fram hbtq-perspektiven.

Vidare upplever Kulturrådet att det finns ett stort intresse för och en stark vilja bland landstingen att utveckla tillgänglighets-

frågorna för funktionshindrade. Dock saknas beskrivningar av arbetet på mer övergripande nivå bland några landstings redovisningar.

År 2014 ställde Kulturrådet för första gången en särskild fråga om arbetet med nationella minoriteter i uppföljningsunderlagen. Samtliga landsting utom ett har redovisat att de nationella minoriteternas kultur har främjats. I flera av redovisningarna saknas dock beskrivningar av insatser på övergripande nivå.

Stockholms län ingår inte i kultursamverkansmodellen, men kulturverksamheter i Stockholms län får årliga statliga bidrag från anslaget 1:6 *Bidrag till regional kulturverksamhet*.

1.4.1 Regeringens satsningar på lokal och regional kultur

De medel som fördelas inom kultursamverkansmodellen utgör en stor del av den statliga kulturbudgeten. Nära var femte krona inom den statliga kulturpolitiken beslutas av landstingen som därmed har ett stort ansvar för att bidra till uppfyllelsen av de nationella kulturpolitiska målen. Även utanför kultursamverkansmodellen görs statliga kulturpolitiska satsningar som kommer regional och lokal kultur till del.

I syfte att möjliggöra för fler att ta del av och utöva kultur tillförs kultursamverkansmodellen 30 miljoner kronor 2017 (prop. 2016:17:1, utg.omr. 17, bet. 2016/17:KrU1, rskr. 2016/17:83). I budgetpropositionen för 2017 beräknar regeringen motsvarande årliga förstärkning under perioden 2018–2020. Därutöver tillförs kultursamverkansmodellen 58 miljoner kronor 2017 i syfte att stärka scenkonsten i hela landet. I samma syfte beräknas kultursamverkansmodellen tillföras 50 miljoner kronor 2018 och 53 miljoner kronor årligen 2019 och 2020. Regeringen beräknar dessutom att 5 miljoner kronor årligen tillförs kultursamverkansmodellen under perioden 2017–2020 för läsfrämjande aktiviteter inför och under skollov.

Sammantaget innebär detta att anslaget 1:6 *Bidrag till regional kulturverksamhet* förstärks med 93 miljoner kronor 2017 bl.a. i syfte att främja en mer jämlik tillgång till kvalitativ kultur. Totalt uppgår anslaget till 1423 miljoner kronor 2017.

Regeringen stöder också lokal och regional kulturverksamhet utanför kultursamverkansmodellen. Regeringen fördelar bl.a. 100 miljoner kronor årligen till kommuner som gjort eller vill göra kvalitetssatsningar i musik- och kulturskolan och samtidigt sänka avgiften eller behålla en redan låg avgift. Under perioden 2016–2019 beräknas 25 miljoner konor årligen avsättas för att stärka mindre biografer på landsbygden och i mindre orter. Medlen till Skapande skola har förstärkts så att även förskolor kan omfattas av satsningen och medel har tillförts Kungl. biblioteket för att ta fram en nationell biblioteksstrategi, vilket blir ett stöd för bl.a. folkbiblioteken runt om i landet. Vidare har regeringen genom satsningen Äga rum avsatt 50 miljoner kronor 2016 till kulturverksamhet i ett antal bostadsområden runt om i Sverige. Under perioden 2017–2018 beräknas 40 miljoner kronor årligen fördelas inom satsningen.

1.5 Utvärderingar av kultursamverkansmodellen

1.5.1 Kulturutskottets utvärdering Är samverkan modellen?

En grupp inom riksdagens kulturutskott har under 2015 följt upp och utvärderat kultursamverkansmodellen. Resultatet av uppföljningen redovisas i rapporten Är samverkan modellen? (2015/16:RFR4).

Utskottets utvärdering visar bl.a. att kultursamverkansmodellen är en omfattande reform som har inneburit ett ökat regionalt och kommunalt inflytande över beslutsfattandet inom det regionala kulturområdet, samtidigt som det statliga inflytandet till en del har förändrats. Den statliga styrningen är dock i vissa hänseenden fortsatt stark. Kultursamverkansmodellen har också bidragit till att kulturen har kommit högre upp på den politiska agendan i landsingen. Kultursamverkansmodellen har dock hittills inte lett till några genomgripande förändringar i bidragsfördelning eller till förändrade möjligheter att nå de nationella kulturpolitiska målen. Mot den bakgrunden bedömer utskottet att kultursamverkansmodellen behöver ses över.

Utskottet anser att kultursamverkansmodellen inte har påverkat de skillnader i kulturutbud som finns mellan olika län och kommuner. Utskottet bedömer därför att det är viktigt att följa den fortsatta utvecklingen av den regionala variationen, liksom av vilka som tar del av kulturen. Kultursamverkansmodellen har hittills inte heller resulterat i att nya deltagargrupper har nåtts. Utskottet bedömer därför att det är viktigt att följa utvecklingen av arbetet med att nå nya deltagargrupper i enlighet med de nationella kulturpolitiska mål som riksdagen har beslutat om.

Vidare visar utvärderingen att kulturmiljöarbetets roll i kultursamverkansmodellen bör tydliggöras. Det bör också föras en diskussion om vilka satsningar som ska ingå i kultursamverkansmodellen.

När det gäller filmområdet framförs bl.a. att filmen som konstområde har förlorat finansiering i och med modellen och att det behövs ett tydligare statligt engagemang för filmen. Filminstitutet menar, enligt utskottets uppföljning, att konstområden som saknar större institutioner – exempelvis filmen – behöver andra incitament för att uppleva att modellen gynnar områdets utveckling.

När kultursamverkansmodellen infördes var avsikten att alla län skulle ingå i den efter några år. Det är, enligt utskottet, viktigt att alla kommuner – såväl stora som små – har ett skäligt inflytande inom ramen för kultursamverkansmodellen. Utskottet menar vidare att det också är avgörande att kulturskaparna och det civila samhället är med i kultursamverkansmodellen och att dialogerna med dessa läggs upp på ett bra sätt. Särskilt betydelsefullt är att i det fortsatta arbetet fortsätta följa det civila samhällets roll och deltagande i kultursamverkansmodellen.

Vidare anser utskottet att det är angeläget att den nationella politiska nivåns engagemang blir mer synligt. Det är därför viktigt att överväga hur dialogen mellan regionala politiker och politiker på den nationella nivån kan vidareutvecklas.

Av utvärderingen framgår att det är viktigt att regeringen följer resultaten av de statliga bidragen till regional kultur och redovisar detta årligen till riksdagen.

1.5.2 Myndigheten för kulturanalys utvärdering

I rapporten Kulturanalys 2016 presenterar Myndigheten för kulturanalys en sammanställning av tidigare utvärderingar av kultursamverkansmodellen med fokus på inflytande för olika aktörer. Myndigheten för kulturanalys slutsats är att den statliga styrningen av medlens användning fortsatt är stark. Kultursamverkansmodellen har samtidigt medfört ett ökat engagemang bland de regionala politikerna och tjänstemännen för hur politiken på området utformas. En annan slutsats är att samverkan på alla nivåer har ökat, men att villkoren ser olika ut för olika aktörer. Det beror bl.a. på att vissa landsting är små och har begränsade resurser att fördela till kulturområdet. Myndigheten för kulturanalys har i sina utvärderingar av kultursamverkansmodellens effekter vid ett flertal tillfällen också pekat på att det civila samhällets möjligheter att delta i dialogerna avseende kulturplanerna måste förbättras.

I myndighetens årsrapport för 2016 framgår att kulturområdet ligger längre från målet om att spegla befolkningens mångfald bland personalen vid regionala institutioner än för tio år sedan.

1.5.3 Övriga rapporter och utvärderingar

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) presenterade 2015 en uppföljning av kultursamverkansmodellen under namnet Kultur i hela landet som visar att kultursamverkansmodellen sammantaget är en uppskattad modell men att det finns flera utvecklingsområden. Kultursamverkansmodellens legitimitet förutsätter på lång sikt utveckling och anpassning till samhällsförändringar.

Landstingen har över tid ökat sin finansiering av kultursamverkansmodellen mer än staten har. Under perioden 2011–2014 har regionerna tillfört 149 miljoner kronor mer än staten till kultursamverkansmodellen. En majoritet av landstingen uppskattar att merparten av kostnadsökningarna kan hänföras till redan befintlig verksamhet. Några landsting uppskattar dock att ökningarna till största delen förklaras av ambitionshöjningar i länet. Kulturutbudet i landet påverkas, enligt SKL:s rapport, negativt av att staten inte höjt sina bidrag i samma omfattning som kommuner och landsting.

De regionala företrädarna efterfrågar en utvecklad och kontinuerlig politisk dialog mellan den regionala och nationella nivån för att kultursamverkansmodellen ska kunna fungera till fullo.

Konstnärliga och Litterära Yrkesutövares Samarbetsnämnd (KLYS) och Ideell kulturallians (IKA) har också tagit fram rapporter om hur kulturskaparnas respektive det civila samhällets roll inom kultursamverkansmodellen ser ut. Riksantikvarieämbetet (RAÄ) har under 2015 presenterat rapporten Kulturmiljöarbetets genomslag inom kultursamverkansmodellen – samverkan påverkar och otydlighet motverkar.

1.6 Dialog med regionala politiska företrädare

Kulturdepartementet har vid totalt fyra tillfällen sedan kultursamverkansmodellen infördes 2011 bjudit in ett fyrtiotal landstingspolitiker till dialog om kultursamverkansmodellens framtida inriktning och utvecklingsmöjligheter. Vid den senaste dialogen, som hölls den 24 maj 2016, diskuterades de frågeställningar som lyfts i kulturutskottets utvärdering Är samverkan modellen? De regionala politiska företrädarna gavs därvid möjlighet att komma med inspel till det fortsatta arbetet med att vidareutveckla kultursamverkansmodellen.

1.7 Särskilt om kulturmiljöområdets roll inom kultursamverkansmodellen

I kulturmiljölagen (1988:950) fastställs att det är en nationell angelägenhet att skydda och vårda kulturmiljön, och ansvaret för kulturmiljön delas av alla. Länsstyrelserna har ansvar för det statliga kulturmiljöarbetet i länen och Riksantikvarieämbetet (RAÄ) har överinseende över kulturmiljöarbetet i landet. De regionala museerna tilldelas statlig finansiering genom kultursamverkansmodellen, och i många av verksamheterna utgör kulturmiljöfrågor en betydande och viktig del för det omgivande samhället.

Kulturutskottets uppföljning visar dock att kulturmiljöarbetet har en oklar roll i kultursamverkansmodellen och att det finns flera problem inom området (se avsnitt 1.5.1). I uppföljningen noteras t.ex. att både länsstyrelsernas, länmuseernas och RAÄ:s roller i

kultursamverkansmodellen upplevs som otydliga. Utskottet framför vidare att kulturmiljöarbete inte omnämns i förordningen (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet. Det är enligt utskottets mening mycket viktigt att frågan om kulturmiljöarbetets ställning i kultursamverkansmodellen klargörs, liksom de olika aktörernas roller.

Innan kultursamverkansmodellen infördes fördelades det statliga bidraget till de regionala museerna av Statens kulturråd efter samråd med RAÄ. Bidraget skulle stödja museerna i deras uppgift att "samla in, bearbeta och förmedla kunskaper om regionens kulturarv, dess konstutveckling samt om samhället och miljön i övrigt". Bidraget skulle ge museerna möjlighet att ta ansvar för sin del av det regionala kulturmiljöarbetet. Statens kulturråd har under hösten 2016 beslutat om riktlinjer för arbetet med regionala kulturplaner. I riktlinjerna tydliggörs att regional museiverksamhet även bör innefatta kulturmiljöfrågor samt en beskrivning av den samverkan som sker kring detta.

Regeringen har behandlat frågan om kulturmiljöområdets roll inom kultursamverkansmodellen i propositionen Kulturarvspolitik (prop. 2016/17:116) som beslutades den 23 februari 2017. Där konstateras att den kulturmiljöverksamhet som bedrivs vid de regionala museerna hela tiden ingått i bidragsgivningen inom ramen för kultursamverkansmodellen och regeringen aviserar ett tillägg i förordningen (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet för att förtydliga detta.

1.8 Behovet av en översyn av kultursamverkansmodellen

Införandet av kultursamverkansmodellen är en av de största kulturpolitiska reformerna som gjorts under senare år i Sverige. Landstingen har fått större ansvar men också frihet att utforma förutsättningarna för den regionala kulturen. Kultursamverkansmodellen har lett till flera positiva effekter för kulturlivet i Sverige. Bland annat har kulturutskottets och Myndigheten för kulturanalys utvärderingar av kultursamverkansmodellen visat att den inneburit en vitalisering av det kulturpolitiska samtalet i regionerna och att kulturfrågorna har hamnat högre upp på den politiska agendan. Det

avsätts också mer offentliga medel till regional kultur än tidigare, vilket framför allt är en följd av att bidragen från kommuner och landsting har ökat. Kultursamverkanmodellen är en viktig del i arbetet för att öka tillgången till kultur i hela landet.

Samtidigt finns det flera utvecklingsområden och utmaningar inom kultursamverkansmodellen som bör hanteras. Det gäller bl.a. frågan om hur skillnaderna i tillgång till kultur i hela landet kan minska samtidigt som utrymme ges för regionala prioriteringar. Ytterligare en fråga är kultursamverkansmodellens omfattning i relation till andra nationella stöd som fördelas till regional och lokal kultur. Det finns behov av att utveckla dialogen med det civila samhället, liksom behov av en tydligare form för dialogen mellan politiska företrädare på nationell och regional nivå.

I följande avsnitt presenteras bedömningar och förslag om kultursamverkansmodellens framtida inriktning.

2 Framtida inriktning och utvecklingsmöjligheter för kultursamverkansmodellen

2.1 Utgångspunkter

En förutsättning för ett öppet samhälle som främjar delaktighet och demokrati är ett fritt och vitalt kulturliv. Att stärka kulturlivet lokalt och regionalt, både inom ramen för institutionernas verksamhet och inom det fria kulturlivet, är också viktigt med tanke på den växande klyfta som finns mellan olika delar av landet såsom storstäder, mellanstora och små städer, tätorter, landsbygd och glesbygd. Förutsättningar måste skapas för människor att ta del av och utöva kultur i hela landet. En viktig del i denna strävan är kultursamverkansmodellen.

Som redogjorts för tidigare har kultursamverkansmodellen dubbla syften: dels att bidra till att de nationella kulturpolitiska målen uppnås, dels att ge ökade möjligheter till regionala prioriteringar och variationer. Staten, landstingen och kommunerna, ska tillsammans med det civila samhället och de professionella kulturskaparna, samverka för att på så vis öka tillgången till och delaktigheten i kulturlivet.

En väl fungerande samverkan mellan stat, landsting och kommuner bidrar till att de offentliga resurserna och kompetenserna inom kulturområdet kan användas på bästa sätt. Därmed förbättras förutsättningarna för att kulturen kan nå fler och bidra till ett Sverige som håller ihop. Att gemensamt ta del av eller utöva kultur för samman människor med skilda bakgrunder och olika erfarenheter. Kulturens betydelse för att inkludera bl.a. nyanlända och för social hållbarhet är stor.

Av de nationella kulturpolitiska målen framgår att kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund. För att leva upp till de målen krävs att det finns förutsättningar för konstnärligt skapande som utforskar nya områden, överskrider gränser och synliggör olika aspekter av vår tillvaro. Att skapa dessa förutsättningar är en viktig uppgift för kulturpolitiken på både nationell, regional och lokal nivå. För att slå vakt om den konstnärliga friheten är det också avgörande att principen om armlängds avstånd mellan politiska beslut och konstnärligt innehåll upprätthålls.

Staten har en viktig roll för att se till att minska skillnaderna i tillgång till kultur oavsett var i landet man bor. Regionala variationer är naturliga men inom ramen för kultursamverkansmodellen är målet ändå att så långt det är möjligt skapa förutsättningar för att alla invånare i Sverige har likvärdig tillgång till kultur. Det finns också vissa institutioner och företeelser som är att anse som nationella intressen och därmed inte bör kunna vara möjliga att underlåta att tillhandahålla. Ett exempel på detta är biblioteksverksamhet på lokal och regional nivå, där det i lag är reglerat vad bibliotekens uppgift är och att det ska finnas folkbiblioteksverksamhet i varje kommun samt att varje landsting ska bedriva regional biblioteksverksamhet.

Möjligheten till lokal och regional variation är, som nämns ovan, emellertid viktig och bör vidareutvecklas. Den statliga kulturpolitiken har därför att balansera mellan kraven på likvärdighet och regional variation. Detta innebär inte att en specifik balanspunkt, ett jämviktsvärde, för evigt är givet; tvärtom behöver den statliga kulturpolitiken hela tiden utvärderas och justeras utifrån förändrade förutsättningar.

Som tidigare nämnts visar kulturutskottets uppföljning att kultursamverkansmodellen i sig inte direkt har förändrat landstingens och kommunernas arbete för att nå de nationella kulturpolitiska målen. Kultursamverkansmodellen har varit statisk i det avseendet att landstingen inte har gjort några större omfördelningar av medel mellan olika verksamheter. Modellen har inte heller medfört någon större omfördelning av medel mellan regioner eftersom medelstilldelningen i huvudsak bygger på det statliga engagemanget i regionala kulturinstitutioner. Kultursamverkansmodellen är dock konstruerad så att det finns möjlighet för landstingen att göra en

omprioritering av medel mellan olika verksamhetsområden utifrån vad som lyfts fram i den regionala kulturplanen. I detta avseende ligger ett stort ansvar på landstingen att se till att de medel som fördelas främjar ökad tillgång till och delaktighet i kulturlivet. Det finns också utrymme inom kultursamverkansmodellen för Statens kulturråd att göra omprioriteringar av medelsfördelningen mellan länen. För att ytterligare öka dynamiken inom kultursamverkansmodellen och för att främja en likvärdig tillgång till kultur finns skäl att på sikt se över hur medelsfördelningen sker i syfte att kulturlivet ska utvecklas i hela landet.

Frågan om hur statens stöd till regional kulturverksamhet via kultursamverkansmodellen förhåller sig till EU:s statsstödsbestämmelser bör analyseras vidare.

2.2 Kultursamverkansmodellens inriktning och omfattning

Förslag: Bild- och formområdet pekas fr.o.m. 2018 ut som ett område som kan få stöd inom ramen för kultursamverkansmodellen. Samtidigt tas konst- och kulturfrämjande verksamhet bort som eget område och inkluderas i stället inom respektive verksamhetsområde.

Bedömning: Statens kulturråd bör aktivt verka för att inom befintliga ramar minska skillnader när det gäller tillgång till i kultur i hela landet.

Skälen för förslaget och bedömningen

Bild- och formområdet nytt verksamhetsområde inom kultursamverkansmodellen

Bild- och formkonstområdet är ett område under stark utveckling och karakteriseras av att många verksamheter håller hög kvalitet, också när det gäller helt nya aktörer. Svenska bild- och formkonstnärer röner stor internationell uppmärksamhet och står sig väl i konkurrensen på den internationella konstscenen. Myndigheten för

kulturanalys gör årligen undersökningar av besök på museer. Av myndighetens statistik framgår att det årligen görs över 10 miljoner besök i hela landet på konsthallar, gallerier och museer som har konst i sina samlingar. Uppgifter från myndigheten visar också att andelen svenskar som går på konstutställningar har ökat snabbt på 2010-talet. År 2014 hade nästan hälften av befolkningen tagit del av någon form av konstutställning. För att stärka bild- och formområdet har regeringen också presenterat en handlingsplan för området med särskilt fokus på bild- och formkonstnärernas villkor (Dnr Ku2017/00686/KO).

Bild- och formområdet är redan i dag beskrivet i samtliga landstings kulturplaner och en utbyggnad av infrastruktur inom området pågår i hög grad, delvis tack vare utvecklingsbidragen inom kultursamverkansmodellen.

Verksamhetsområdet konst- och kulturfrämjande verksamhet har visat sig vara svårt att avgränsa. Konst- och kulturfrämjande verksamhet bedrivs med många olika inriktningar och i olika organisationsformer. De bidrag som tidigare fördelades till länskonsulentverksamhet inom dans, bild och form och mångkultur utgör grunden för verksamhetsområdet. Det är med andra ord främst konsulentverksamhet som avses med konst- och kulturfrämjande verksamhet. Det bör vara upp till respektive landsting att bedöma om länskonsulentverksamhet fortsatt ska bedrivas eller om arbetet ska organiseras på annat sätt. Det är därför mer ändamålsenligt att konst- och kulturfrämjande verksamhet inkluderas i de övriga verksamhetsområdena som kan få stöd inom kultursamverkansmodellen.

Mot denna bakgrund föreslås att bild- och formområdet fr.o.m. 2018 pekas ut som ett verksamhetsområde som kan få stöd inom ramen för kultursamverkansmodellen. Samtidigt tas konst- och kulturfrämjande verksamhet bort som eget område och inkluderas inom respektive verksamhetsområde.

Kultursamverkansmodellens omfattning

Kultursamverkansmodellen är, som tidigare har konstaterats, en av de större kulturpolitiska förändringarna på senare år och det är viktigt att kultursamverkansmodellens fulla potential kan utnyttjas.

Kultursamverkansmodellen omfattar en betydande del av de statliga bidrag som fördelas till regional och lokal kultur, men även andra satsningar utanför kultursamverkansmodellen kommer regionala och lokala kulturverksamheter till del. Det gäller bl.a. Ågarum, stöd till den kommunala kultur- och musikskolan och Skapande skola. I kulturutskottets utvärdering (se vidare avsnitt 1.5.1) görs bedömningen att det fortsatt bör föras en diskussion om vilka andra satsningar som ska ingå i kultursamverkansmodellen.

Kulturutskottets och andra aktörers utvärderingar visar att det dock finns flera frågor och utvecklingsområden inom kultursamverkansmodellen att komma till rätta med. Det är därför prioriterat att utveckla kultursamverkansmodellen till sin fulla potential inom nuvarande ramar. Kultursamverkansmodellen har inte varit i kraft under tillräckligt lång tid att det finns skäl att, utan att bedöma de långsiktiga effekterna av nuvarande stöd, lyfta in fler stödordningar inom kultursamverkansmodellen. Därför föreslås inte några förändringar när det gäller verksamhetsområden som kan få stöd inom ramen för kultursamverkansmodellen utöver de förändringar som föreslås när det gäller bild- och formområdet. Statens kulturråd bör däremot aktivt verka för att inom befintliga ramar minska skillnader i tillgång till och delaktighet i kultur hela landet.

Vidare finns det skäl för staten att även framöver bedriva en aktiv kulturpolitik utanför kultursamverkansmodellen genom att stödja enskilda regionala verksamheter av nationellt intresse och initiera särskilda satsningar inom vissa kulturområden i syfte att uppnå de nationella kulturpolitiska målen. Statliga institutioner och myndigheter har dessutom ett brett geografiskt ansvar att vara verksamma i hela landet. Kultursamverkansmodellen och andra statliga kulturpolitiska insatser kompletterar därmed varandra i syfte att fler ska ges möjlighet att ta del av och utöva kultur.

Särskilt om regional biblioteksverksamhet

Läs- och litteraturfrämjande verksamhet ingår sedan 2015 tillsammans med den regionala biblioteksverksamheten som ett ändamål inom kultursamverkansmodellen. Kulturutskottet pekar i sin upp-

följning på att biblioteksverksamhet måste förhålla sig till bibliotekslagen (2013:801) som delvis pekar i motsatt riktning mot kultursamverkansmodellens decentraliseringstankar och möjlighet till regional variation. Bibliotekslagen betonar i stället vikten av nationell samverkan och samordning av det allmänna biblioteksväsendet. Svensk biblioteks förening har också uppmärksammat frågan i sin rapport Den osynliga handen – regionbiblioteken i modellen från 2016.

Bedömningen är att kombinationen av en decentraliserad medelfördelning, som kultursamverkansmodellen är ett exempel på, och lagreglering på vissa avgränsade men centrala områden skapar en rimlig avvägning mellan olika intressen.

Regeringen har uppdragit åt Kungl. biblioteket att lämna förslag till en nationell biblioteksstrategi för att främja samverkan och kvalitetsutveckling inom det allmänna biblioteksväsendet (dnr Ku2014/01693/KI och Ku2015/00747/KI). Syftet är att det ska finnas en biblioteksverksamhet av hög kvalitet i hela landet som uppfyller de krav som ställs i bibliotekslagen. Kungl. biblioteket ska lämna en fördjupad delredovisning av uppdraget med förslag till en nationell biblioteksstrategi senast den 1 oktober 2017. En slutredovisning ska lämnas senast den 1 mars 2019. Mot bakgrund av uppdraget till Kungl. biblioteket finns det anledning att avvakta myndighetens redovisning, för att därefter kunna bedöma konsekvenserna för den regionala biblioteksverksamhetens roll inom kultursamverkansmodellen.

Under perioden 2017–2020 beräknas 5 miljoner kronor årligen tillföras kultursamverkansmodellen för litteratur- och läsfrämjande insatser i samband med skollov (prop. 2016/17:1 utg.omr. 17, bet. 2016/17:KrU1, rskr. 2016/17:83).

2.3 Filmområdets roll inom kultursamverkansmodellen

Bedömning: Filmområdets roll och utveckling inom ramen för kultursamverkansmodellen bör utvärderas.

Skälen för bedömningen: Inom ramen för kultursamverkansmodellen fördelas medel till regional filmkulturell verksamhet som

innan kultursamverkansmodellens införande hanterades av Stiftelsen Svenska Filminstitutet. Medlen går bl.a. till regionala resurscentrum för film, vilkas verksamhet riktar in sig på aktiviteter för barn och unga.

Som framkommit i kulturutskottets uppföljning har det framförts kritik från berörda aktörer när det gäller filmen i kultursamverkansmodellen. Kritiken handlar t.ex. om att filmen som konstområde har förlorat finansiering jämfört med tidigare, att filmen inte passar in i modellens struktur och att det behövs ett tydligare statligt engagemang för filmen.

En ny, sammanhållen och statligt finansierad filmpolitik gäller från och med 1 januari 2017. I processen kring att ta fram den nya filmpolitiken remitterades promemorian Framtidens filmpolitik (Ds 2015:31). Bland remissvaren framkom tydligt att det regionala och lokala engagemanget för film är stort. Ett utvecklat samarbete med den statliga nivån efterfrågades. I propositionen Mer film till fler – en sammanhållen filmpolitik (prop. 2015/16:132) gör regeringen bedömningen att den nya filmpolitiken öppnar för ökad samverkan på filmområdet på politisk nivå. Regeringen ser stora möjligheter att utveckla samverkan framför allt med den regionala politiska nivån. Det noteras också att den regionala filmverksamheten är bred och har kopplingar till andra politikområden än film och till andra institutioner än Filminstitutet. En formaliserad dialog mellan nationell och regional politisk nivå inom ramen för kultursamverkansmodellen (se vidare avsnitt 2.7) bedöms ge utrymme för en sådan diskussion.

Den nya filmpolitikens införande skapar också tillfälle till diskussion om relationen mellan de stöd till film som fördelas nationellt och de stöd som fördelas inom ramen för kultursamverkansmodellen.

Mot denna bakgrund är bedömningen att filmområdets roll och utveckling inom ramen för kultursamverkansmodellen bör utvärderas. En sådan utvärdering bör kunna göras inom ramen för det uppdrag som Myndigheten för kulturanalys har att löpande utvärdera kultursamverkansmodellen.

2.4 Utvecklingsbidrag för strategiska prioriteringar

Bedömning: Utvecklingsbidrag bör fortsatt fördelas av Statens kulturråd för att främja strategiska utvecklingsinsatser av nationellt intresse och användas som styrmedel av regeringen för att peka ut särskilt prioriterade områden.

Skälen för bedömningen: Statens kulturråd fördelar årligen ca 25 miljoner kronor i utvecklingsbidrag inom kultursamverkansmodellen. Utvecklingsbidragen ska avse tidsbegränsade bidrag till strategiska utvecklingsinsatser av nationellt intresse. Utvecklingsbidrag får endast lämnas till sådan verksamhet som också får bidrag från ett landsting, en kommun eller någon annan huvudman. Utvecklingsbidrag kan även fördelas till aktörer inom det fria kulturlivet som driver eller deltar i projekt som syftar till utveckling av regional kulturverksamhet. Landstingen kan själva söka bidrag för att utveckla sitt arbete, enligt förordningen (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet. Vid fördelningen av utvecklingsbidrag ska Statens kulturråd särskilt beakta de nationella kulturpolitiska mål som rör kvalitet, konstnärlig förnyelse och tillgänglighet till kulturutbudet.

Enligt regleringsbrevet för Statens kulturråd 2017 ska myndigheten genom utvecklingsbidrag bl.a. främja breddad delaktighet inom kulturlivet, insatser för att stödja regionalt utvecklingsarbete inom bild- och formområdet samt interregionala samarbeten.

Kulturutskottets uppföljning visar att det finns olika åsikter om vem som ska fördela utvecklingsbidraget. Vissa aktörer som berörs av kultursamverkansmodellen anser att utvecklingsbidraget ska fördelas av landstingen, men de flesta anser att det ska ligga kvar hos Statens kulturråd som anses ha sakkunskap och ett nationellt perspektiv.

Utvecklingsbidraget bidrar till att upprätthålla dynamik och stimulera utveckling på regional nivå samt till att uppfylla de nationella kulturpolitiska målen genom att ge stora möjligheter att strategiskt kunna stödja särskilda insatser som bedöms vara av stor betydelse. Utvecklingsbidrag bör därför fortsatt fördelas av Statens kulturråd och användas som styrmedel av regeringen för att peka ut särskilt prioriterade områden i syfte att öka tillgången till kultur i

hela landet. En dialog om vilka områden som bör prioriteras bör föras mellan nationell och regional nivå.

2.5 Samtliga landsting med i kultursamverkansmodellen

Bedömning: Förordningen (1996:1598) om statsbidrag till regional kulturverksamhet bör upphöra att gälla. Fr.o.m. 2019 bör statens stöd till regional kultur regleras i förordningen (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet.

Skälen för bedömningen: Statens stöd till de län som ingår i kultursamverkansmodellen regleras i förordningen (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet. Därutöver regleras stöd till regional kulturverksamhet i förordningen (1996:1598) om statsbidrag till regional kulturverksamhet. Det betyder att det finns parallella system när det gäller ansökningar, ärendehantering, bidragsutbetalning samt uppföljning av det statliga bidraget. Sedan 2013 är samtliga län, utom Stockholms län, med i kultursamverkansmodellen. Institutioner och organisationer som finns i Stockholms län erhåller statliga bidrag direkt från Statens kulturråd eller andra statliga aktörer.

Kulturutskottet menar i sin uppföljning att det faktum att Stockholms läns landsting inte är med i kultursamverkansmodellen har begränsad betydelse för kultursamverkansmodellen som helhet. När kultursamverkansmodellen infördes var dock syftet att alla län skulle ingå i modellen för att skapa ett enhetligt system för fördelning av statliga medel till regional kultur. Den bedömningen kvarstår. Ett enhetligt system skapar en större legitimitet för kultursamverkansmodellen och innebär dessutom att Statens kulturråd inte längre behöver hantera parallella system för bidragsgivning till regionala kulturverksamheter. Om Stockholms läns landsting är med i kultursamverkansmodellen innebär det också att berörda kommuner, det civila samhället och det professionella kulturlivet ges ökat utrymme att påverka de regionala kulturinsatserna genom framtagandet av en regional kulturplan.

För att skapa ett enhetligt system för statens bidrag till regional kulturverksamhet bör förordningen (1996:1598) om statsbidrag till regional kulturverksamhet upphöra att gälla. Detta innebär att statens stöd till regional kultur fr.o.m. 2019 i sin helhet regleras i förordningen (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet. Det ger de inblandade aktörerna i Stockholms län tid för att hitta gemensamma lösningar för att möjliggöra ett inträde i kultursamverkansmodellen.

Stockholms läns landsting har under 2015 utrett förutsättningar för införande av kultursamverkansmodellen i Stockholms län. Slutsatsen i utredningen är att arbetet med att införa modellen i länet bör intensifieras och prioriteras av Stockholms läns landsting.

Utskottet påpekar också i sin utvärdering att kultursamverkansmodellen har inneburit att stora kommuner, som står för en anseelig del av finansieringen av kultur, har fått minskat inflytande. Flera regionala kulturinstitutioner ligger i de stora kommunerna. Det kan därför finnas skäl att fortsatt titta på hur Stockholms kommun och andra storstadskommuner ges utrymme inom kultursamverkansmodellen.

2.6 Samråd med det civila samhället

Bedömning: Dialogen med det civila samhället bör utvecklas inom kultursamverkansmodellen. Det bör ske genom att landstingen vid framtagandet av kulturplaner tydliggör metoderna för och syftet med dialogerna för det civila samhällets aktörer.

Skälen för bedömningen: Landstinget ansvarar för att den regionala kulturplanen utarbetas i samverkan med länets kommuner och efter samråd med länets professionella kulturliv och det civila samhället. Kulturutskottets uppföljning visar att det finns ett stort engagemang i länen kring framtagandet av kulturplaner. Arbetet med att ta fram planerna uppges gå allt bättre och olika aktörer, däribland kulturskapare och företrädare för det civila samhället, lämnar underlag till planerna.

Det civila samhällets aktörer har på många sätt en avgörande roll för att skapa ett mångsidigt och tillgängligt kulturutbud som når ut

i hela landet. Dialogen med det civila samhällets aktörer är därför av stor vikt vid framtagandet av de regionala kulturplanerna.

Det allmänna har ett särskilt ansvar att främja det samiska folkets och de nationella minoriteternas möjligheter att behålla och utveckla sitt kulturliv och sin kultur, särskilt gällande barns utveckling av en kulturell identitet. Det är därför viktigt att företrädare för det samiska folket och de nationella minoriteterna har möjlighet att utöva inflytande i framtagandet och utförandet av de regionala kulturplanerna.

Det professionella kulturlivet har bl.a. genom KLYS arbete på ett tydligt sätt hittat en fungerande form för medverkan i dialogprocesserna inför framtagande av de regionala kulturplanerna. Den pågående utredningen om konstnärernas villkor (Ku 2016:04) ska bl.a. analysera hur införandet av kultursamverkansmodellen har påverkat förutsättningarna att verka som professionell konstnär och föreslå eventuella förändringar för att förbättra möjligheterna att verka som professionell konstnär i hela landet.

Inom ramen för regeringens politik definieras det civila samhället på följande sätt: Begreppet det civila samhället används i betydelsen av en arena, skild från staten, marknaden och det enskilda hushållet, där människor, grupper och organisationer agerar tillsammans för gemensamma intressen. Inom det civila samhället verkar bl.a. ideella föreningar, stiftelser och registrerade trossamfund, men även nätverk, upprop och andra aktörer (prop. 2009/10:55). Själva begreppet det civila samhället upplevs dock av vissa län vara otydligt och samrådet med det civila samhället har ännu inte etablerat några fasta former. Från det civila samhällets sida bygger samrådet på medlemmars ideella arbete. Dessa aktörer efterlyser tydligare resultat av samråden. En av de svårigheter som har uppmärksamats från regionalt håll är att det är svårt att hitta representanter för det civila samhället, inte minst på regional nivå.

När kultursamverkansmodellen infördes gav det upphov till en diskussion inom olika organisationer kring hur föreningslivet skulle kunna formera sig. Ideell kulturallians (IKA) startade 2008 som ett nätverk och blev 2010 en formell organisation. Initiativet togs av Riksteatern. Initialt handlade det om att synliggöra betydelsen av de samhällsinsatser som görs av civilsamhället på kulturområdet.

I Statens kulturråds regleringsbrev för 2017 har regeringen öronmärkt 2 miljoner kronor till det civila samhällets och de professionella kulturskaparnas medverkan i arbetet med att ta fram och genomföra regionala kulturplaner.

Det är viktigt att landstingen i sitt arbete med regionala kulturplaner tydliggör syftet med dialogerna och utvecklar förutsättningarna för att det civila samhällets synpunkter kan ges ökat genomslag inom modellen. För närvarande pågår projekt finansierade av Statens kulturråd för att utarbeta modeller och goda exempel för hur dialog med det civila samhället kan utformas. Förhoppningsvis kan dessa projekt leda till modeller och goda exempel på hur regionerna kan föra dialogen med det civila samhället inom kultursamverkansmodellen. I samverkansrådet har Riksteatern som ideell förening och viktig aktör inom det lokala kulturlivet en viktig uppgift att bevaka frågor som rör ideella insatser inom kulturlivet.

Inom Regeringskansliet har en ny metod för samråd utarbetats, s.k. sakråd (Ku2017/00377/D). Detta metodstöd är framtaget tillsammans med drygt hundra nationella organisationer inom det civila samhället och syftar till att bredda och fördjupa regeringens kunskapsunderlag i sak. Detta metodstöd – där det är relevant – bör även kunna användas på regional nivå inom ramen för arbetet med kultursamverkansmodellen.

2.7 Om dialogen mellan nationella och regionala politiska företrädare

Bedömning: Dialogen mellan den nationella politiska nivån och den regionala politiska nivån bör formaliseras för att främja en ökad samverkan och möjliggöra en utvecklad dialog om gemensamma politiska prioriteringar.

Skälen för bedömningen: Införandet av kultursamverkansmodellen har inneburit att kulturen har hamnat högre upp på den politiska agendan på regional och lokal nivå. Genom kultursamverkansmodellen uppmärksammas olika konst- och kulturområden och den regionala och kommunala kulturpolitiken kan i det avseendet sägas ha blivit mer aktiv. Kompetensen i kulturfrågor har, enligt kulturutskottets uppföljning, höjts i regionerna och de flesta

aktörer menar att regionala och lokala politikernas engagemang har ökat till följd av kultursamverkansmodellen.

Landstingen har dock framfört att det finns en obalans i kultursamverkansmodellen eftersom den nationella nivån inte representeras av politiker utan av tjänstemän på Statens kulturråd. Landstingen efterlyser ett tydligare politiskt engagemang och en utvecklad dialog med politiker på nationell nivå.

Statens kulturråd ordnar årligen en regional samverkanskonferens där regionala tjänstemän får möjlighet att träffa myndigheterna i samverkansrådet i syfte att diskutera utvecklingsfrågor inom kultursamverkansmodellen. Sedan kultursamverkansmodellen infördes har också regelbundna dialoger hållits mellan den nationella och den regionala politiska nivån. Det finns skäl att formalisera dessa dialoger. Dialogen bör genomföras regelbundet på politisk nivå med ett möte på våren och ett möte på tjänstemannanivå mellan företrädare för Kulturdepartementet och de regionala kulturförvaltningarna på hösten. Inför mötena bör en gemensam dagordning tas fram. Diskussionen bör kunna innefatta bredare kulturpolitiska diskussioner och möjliggöra diskussion om politiska prioriteringar inom ramen för kultursamverkansmodellen. Inspiration kan hämtas från det arbete som bedrivs inom Forum för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015–2020 som är regeringens forum för dialog med berörda aktörer på den regionala nivån. Syftet är bidra till en stärkt dialog och samverkan om strategiskt viktiga frågor för den regionala utvecklingen i hela landet.

Samtidigt är det viktigt att tydliggöra att Statens kulturråd även framöver kommer att ansvara för fördelning av medel inom kultursamverkansmodellen och ansvara för bidragsgivningen. En konstruktiv dialog mellan den regionala nivån och Statens kulturråd är därför avgörande för kultursamverkansmodellens framtida utveckling.

De regionala kulturplanerna tas i de flesta län fram i samklang med länens regionala utvecklingsstrategier. Kulturområdet har en viktig roll för regioners hållbara regionala tillväxt och attraktionskraft.

2.8 Mer ändamålsenlig uppföljning av kultursamverkansmodellen

Förslag: En oberoende aktör ges i uppdrag att se över hur uppföljningen och utvärderingen av kultursamverkansmodellen kan förbättras.

Skälen för förslaget: Utifrån de nationella kulturpolitiska målen är det viktigt att kunna följa den geografiska fördelningen av statens stöd inom kultursamverkansmodellen liksom fördelningen mellan olika aktörer och verksamhetsområden. De kulturpolitiska målen är tydliga när det gäller att alla i hela landet ska ha möjlighet att delta i kulturlivet och att allas möjlighet till kulturupplevelser och till att utveckla sina skapande förmågor ska främjas. Det är därför viktigt att såväl riksdag och regering som landsting och kommuner kan följa upp hur offentliga medel används och vad satsningarna har lett till. Ytterst är syftet att se till att det blir mer kultur till fler i hela landet.

Landstingens redovisning av statsbidrag som fördelas inom kultursamverkansmodellen har varit föremål för diskussion genom åren. Landstingen anser att redovisningen är för omfattande och tidskrävande. Kultursamverkansmodellens införande har dock inneburit att Statens kulturråd inhämtar betydligt färre uppgifter i uppföljningen av statsbidraget än i det tidigare systemet. Kulturrådet har också sett över och gjort förenklingar av uppföljningen, senast under 2016. Det är dock viktigt att uppföljningen är relevant och användbar för både staten och regionala aktörer. Utgångspunkten är att minska den administrativa bördan hos berörda aktörer.

Det finns skäl att låta en oberoende aktör som Statskontoret se över hur uppföljning och utvärdering av de medel som fördelas inom kultursamverkansmodellen kan förbättras. Det bör också finnas viktiga paralleller och jämförelser att göra mellan uppföljningen av andra politikområden som t.ex. det regionala tillväxtarbetet och kultursamverkansmodellen. Syftet är att utveckla en ändamålsenlig och enklare uppföljning som visar på hur de nationella kulturpolitiska målen nås.

3 Konsekvenser

3.1 Vilka som berörs av förslagen

Förslagen och bedömningarna i promemorian berör i huvudsak de landsting som ingår i kultursamverkansmodellen samt Stockholms läns landsting som idag står utanför modellen. Därutöver påverkas den kommunala nivån, de professionella kulturskaparna och det civila samhället som är med i arbetet med att ta fram och genomföra de regionala kulturplanerna. I förlängningen påverkas alla de kulturverksamheter som får stöd via kultursamverkansmodellen.

På statlig nivå är det framför allt Statens kulturråd som påverkas av förslagen i och med att myndigheten är ansvarig för fördelning av medel och uppföljning av kultursamverkansmodellen. Även Myndigheten för kulturanalys berörs i och med att myndigheten har i uppdrag att utvärdera modellen. Övriga myndigheter och aktörer som ingår i samverkansrådet påverkas också.

3.2 Ekonomiska och andra konsekvenser

Förslag och bedömningar som lämnas i promemorian bedöms inte leda till några direkta ekonomiska konsekvenser för stat, landsting eller kommuner. De förslag och bedömningar som lämnas rör utveckling av kultursamverkansmodellen inom nuvarande budgetramar.

Kultursamverkansmodellen har inneburit nya former för fördelning av statliga medel till regional kultur och förutsätter ett fortsatt delat finansieringsansvar mellan stat, kommuner och landsting. Modellen innebär däremot inte i sig ökade krav på landstingens och kommunernas ekonomiska stöd till kulturverksamhet. Kritik har dock framförts från regionalt håll att staten inte höjer anslaget till regional kulturverksamhet i lika hög utsträckning som landstingen

har gjort. I budgetpropositionen för 2017 tillför regeringen kultursamverkansmodellen 93 miljoner kronor för 2017. Detta möjliggör bl.a. satsningar på kultur i hela landet.

En förnyelse och utveckling av kultursamverkansmodellen förväntas leda till en ökad tillgång till kultur i hela landet. Utvärderingar visar att kultursamverkansmodellen inneburit en vitalisering av det kulturpolitiska samtalet i hela landet och att kulturfrågorna har kommit högre upp på den politiska agendan.

Att peka ut bild- och formområdet som ett område som kan få stöd inom ramen för kultursamverkansmodellen betonar vikten av konstområdet för kulturlivet i hela landet. Det är dock ett område som redan i dag finns beskrivet i de flesta regionala kulturplaner och bör därför inte leda till några större ekonomiska konsekvenser för landstingen.

De förslag som lämnas när det gäller förändrad uppföljning och dialog inför framtagande av regionala kulturplaner bedöms inte leda till några nämnvärda kostnadsökningar för varken landstingen eller staten. Kultursamverkansmodellen har hunnit verka ett antal år och kompetens har hunnit byggas upp regionalt och vid Statens kulturråd när det gäller framtagande av kulturplaner och dialog om fördelning av medel.

Kultursamverkansmodellen syftar till att ge landstingen ett större ansvar för fördelning av statliga medel. Den ligger således i linje med regeringens reform med inriktning på tillitsbaserad styrning.

I de nationella kulturpolitiska målen betonas bl.a. att allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och eget skapande ska främjas. Värnandet om jämställdheten mellan män och kvinnor och principen om icke-diskriminering framhålls i detta sammanhang. Målen är styrande för den nationella kulturpolitiken och vägledande för den regionala kulturpolitiken. En given målsättning med de förslag och bedömningar som lämnas är att befrämja måluppfyllelsen i det avseendet.

Kulturområdet har en stor och växande betydelse för regional tillväxt och hållbar utveckling. Att utveckla kultursamverkansmodellen och därmed ge kulturlivet bättre förutsättningar, bör på sikt främja både sysselsättning och företagande.

Förslagen och bedömningarna bedöms inte ha några konsekvenser för den kommunala självstyrelsen, för brottsligheten och det

brottsförebyggande arbetet eller för offentlig service. De bedöms inte heller ha några miljökonsekvenser.

6

Skrivelse från Cirkus i Glasriket 16RK58

Kulturnämnden

Skrivelse från Cirkus i Glasriket

Ordförandes förslag till beslut

Föreslås att kulturnämnden beslutar

att notera informationen till protokollet

Sammanfattning

I samband med sin verksamhetsredovisning av verksamhetsåret 2016 har Cirkus i Glasriket lämnat in en skrivelse angående kulturnämndens beslut att omfördela driftsanslaget.

Ragnar Lindberg
Kulturnämndens ordförande

Christel Gustafsson
Regional utvecklingsdirektör

Bilaga: Skrivelse från Cirkus i Glasriket

PM

Angående beslutet att säga upp Cirkus i Glasrikets verksamhetsstöd från Kronobergs län vill påtala att vi anser att detta gjorts utan dialog med verksamheten och inte enligt praxis.

Att genomföra cirkusföreställningar, i synnerhet i glashytta, är dyrt och komplicerat och det verksamhetsstöd som Cirkus i Glasriket haft 2012-2016 räcker egentligen inte för det. För att få det att gå ihop har vi aktivt letat samarbetspartners och har lyckats och misslyckats med detta. 2012 skulle ett samarbetsavtal mellan Cirkus i Glasriket och kulturinstitutionerna i Kronobergs län tecknas men trots löfte om detta skedde aldrig det.

För att säkra finansiering och utöka det stöd vi hade, sökte och fick vi pengar för projektet The Phoenix Project från Statens kulturråd för att undersöka möjligheterna till samverkan med andra regioner där samarbetspartner fanns. Projektet stöttades också av Region Kronoberg. Allt gjordes i samråd med Region Kronobergs kulturtjänstemän, så också beslutet att under 2014 inte spela sommarföreställning utan istället repetera in föreställningen BauBau - stora lilla bänk som skulle säljas i Kronobergs och Kalmar län 2014 och 2015. Försäljningen var framför allt riktad till Lessebo kommun för att föreställningen skulle kunna spelas i Kosta. Lessebo kommun kommunikerade i mejl redan i juni 2014 att de var intresserade att köpa in BauBau - stora lilla bänk men beställning lades aldrig.

Under 2015 skedde samarbetet inom Kronoberg med bland annat Musica Vitae/Musik i Syd och föreställningen Requiem arbetades fram och spelades i Kronoberg.

Samarbete med Circus Arts i Stockholms län inleddes vilket resulterade i föreställningen Limbo Land som hösten 2016 spelades för 787 barn i Växjö och skulle fortsätta säljas i Kronoberg. Indragningen av verksamhetsstöd till föreningen gör dock att fortsatt försäljning är svår att genomföra.

Alla samarbeten vi inlett och stöd vi sökt för interregionalt samarbete har vi gjort för att utöka vårt befintliga verksamhetsstöd och bygga upp en stabil verksamhet i Kronobergs län. Vi har genom åren haft tät dialog med tjänstemän och politiker och varje beslut vi har tagit har varit med deras goda minne.

Vi har uppvaktat politiker och kämpat för förståelse för det komplexa i vår verksamhet och svårigheterna att fungera som arrangör och producent och framför allt förklarat vilka kostnader som är förknippade med verksamhetens typ av produktion - att det handlar om miljonbelopp. Fortfarande har vi år efter år trollat fram nyskapande och uppskattade produktioner ur en mycket liten budget. Hela tiden med ambitionen att få vår verksamhet i Kronoberg att fungera, att skaffa medel för att göra cirkus i Glasriket.

Förutom att Region Kronoberg frångår praxis genom att säga upp vårt stöd med mycket kort varsel, två månader före nytt verksamhetsår med redan lagd och planerad verksamhet, så är vi bestörta och besvikna över att beslutet inte föregåtts av någon som helst dialog.

Nina Westman och Åsa Johannisson, 22 feb 2017.

7

Månadssammandrag februari 2017 17RK110

Kulturnämnden

Månadssammandrag februari 2017

Ordförandes förslag till beslut

Föreslås att Kulturnämnden beslutar

att godkänna Månadssammandrag februari 2017 samt att överlämna den till regionstyrelsen för information

Sammanfattning

Det ekonomiska resultatet för februari 2017 uppgår till +620 tkr, vilket beror på att utbetalning inte skett till ungdomsorganisationerna och egna medel inte har utnyttjats.

Ragnar Lindberg
Kulturnämndens ordförande

Christel Gustafsson
Regional utvecklingsdirektör

Bilaga: Månadssammandrag februari 2017

**MÅNADS-
SAMMANDRAG**

KULTURNÄMND

FEBRUARI 2017

**REGION
KRONOBERG**

Resultat KN

Resultaträkning exkl proj (tkr)	Månad – FEBRUARI (ack)			Rullande	Årsbudget	Prognos
	Utfall ack	Budget Ack	Differens	12 mån	2017	Budgetavv
Förvaltning	-443	-627	184	-2 132	-3 758	0
Driftstöd, utv medel	-8 236	-8 671	435	-50 592	-52 283	0
Totalsumma	-8 679	-9 299	620	-52 724	-56 041	0

Kommentar: Ett litet överskott har genererats t o m februari vilket bl a beror på att utbetalning till ungdomsorganisationerna inte har gjorts ännu samt att egna projektmedel ej nyttjats.

Sjukfrånvaro KN (i procent av ordinarie arbetstid)

	FEB 2017			FEB 2016		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Kulturstaben totalt	2,7	2,7	0,0	2,0	2,0	0,0
Region Kronoberg	6,6	7,3	4,1	5,5	5,9	4,0

Kommentar: Sjukfrånvaron är inte arbetsrelaterad.

9

Revidering av bidragssystem för studieförbund 17RK361

Kulturnämnden

Revidering av bidragssystem för studieförbund

Ordförandes förslag till beslut

Föreslås att kulturnämnden beslutar

att godkänna reviderat bidragssystem för studieförbund

att reviderat bidragssystem ligger till grund för fördelning av regionalt anslag till studieförbunden från och med 2017

att tematiskt utvecklingsbidrag för 2017 fördelas i enlighet med förslag i tjänsteskrivelsen

Sammanfattning

Region Kronobergs kulturnämnd har beslutat om en revidering av regionalt bidragssystem för studieförbund verksamma i Kronobergs län (KN § 40 2015).

I samband med kulturnämndens ordinarie sammanträde i februari 2017 informerades om ett tänkbart upplägg (§5 2017). Förslaget på reviderat bidragssystem beskriver roller och ansvar, regionala målsättningar, grundläggande villkor, fördelningsmodell samt modell för uppföljning, dialog och lärande.

Studieförbund verksamma i länet har aktivt medverkat i arbetet med revideringen. Processen beskrivs närmare i tjänsteskrivelsen. Som en del i beredningsarbetet har studieförbunden även haft möjlighet att lämna synpunkter på förslaget på reviderat bidragssystem.

Ragnar Lindberg
Kulturnämndens ordförande

Christel Gustafsson
Regional utvecklingsdirektör

Bilaga: Tjänsteskrivelse – Revidering av bidragssystem för studieförbund
Reviderat bidragssystem för studieförbund
Statsbidrag till studieförbund 2017, Folkbildningsrådet

Revidering av bidragssystem för studieförbund

Bakgrund

Region Kronobergs kulturnämnd har beslutat om en revidering av regionalt bidragssystem för studieförbund verksamma i Kronobergs län (KN §40 2015).

Tidigare bidragssystem beslutades 2007. Revideringen grundar sig bland annat i att fördelningsmodellen varit svår att hantera på ett tydligt och rättssäkert sätt. Bidragssystemet återspeglar inte heller de utgångspunkter som Region Kronoberg har för samverkan med folkbildningen och det civila samhället inom ramarna för det regionala utvecklingsarbetet och arbetet med den regionala kulturplanen.

Om revideringsprocessen

Som en del i revideringsprocessen har ett antal dialogmöten mellan Region Kronoberg och studieförbunden genomförts, dels gemensamt med alla studieförbunden och dels med en mindre grupp utsedd av studieförbunden. Den mindre gruppen har bestått av arbetsutskottet för Kronobergs läns bildningsförbund och medarbetare från Region Kronobergs avdelning för regional utveckling. Kulturnämndens ordförande utsågs att representera kulturnämnden i arbetet. Vid ett av de möten där alla studieförbund deltog medverkade även presidierna för både Region Kronobergs kulturnämnd och regionala utvecklingsnämnd.

I samband med kulturnämndens ordinarie sammanträde i februari 2017 informerades om ett tänkbart upplägg (§5 2017).

Som en del i beredningsarbetet har alla studieförbund verksamma i länet haft möjlighet att lämna synpunkter på förslaget på reviderat bidragssystem.

Det reviderade bidragssystemet

Förslaget på reviderat bidragssystem innehåller följande större förändringar jämfört med det tidigare systemet:

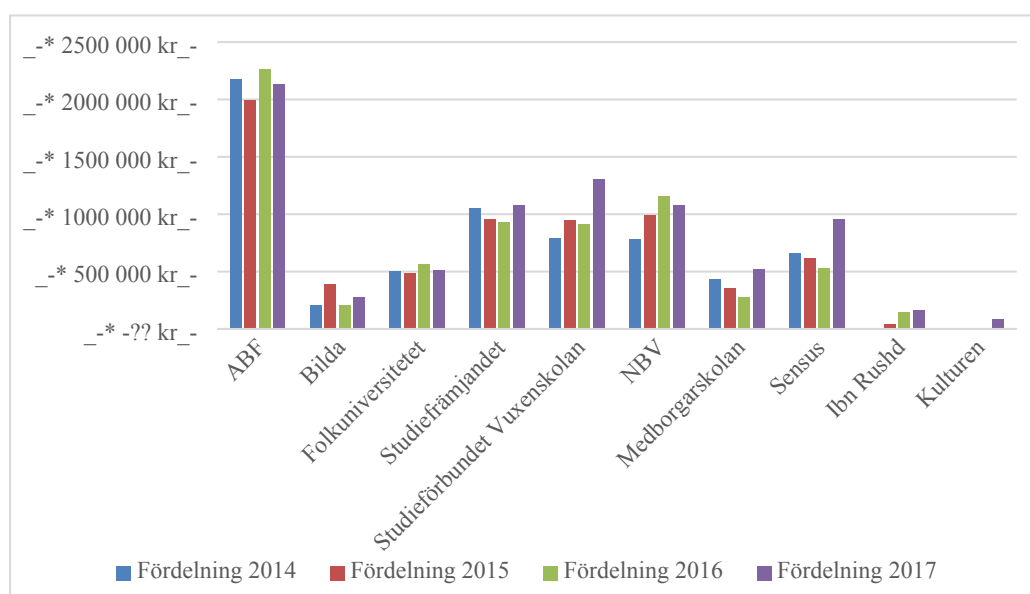
- De grundläggande villkor som ska vara uppfyllda för att ett studieförbund ska kunna ta del av regionalt anslag har stärkts. Här gäller nu samma villkor (grundläggande villkor, organsiatoriska villkor och verksamhetsvillkor) som på statlig nivå
- Förtydligande av roller och ansvar
- Förtydligande av regionala målsättningar med anslaget
- Det tidigare kravet på verksamhet i minst fyra kommuner försvinner, incitament för lokal närvaro i länets kommuner skapas istället genom den nya fördelningsmodellen
- Ny fördelningsmodell som är utformad för att uppfylla regionala målsättningar (spridningsbidrag, verksamhetsbidrag och tematiskt utvecklingsbidrag)
- Ny modell för uppföljning, dialog och lärande

Det reviderade bidragssystemet har framförallt tagit fasta på följande punkter som framkommit i dialogerna med studieförbunden:

- Behov av en samklang mellan det nationella bidragssystemet och den regionala nivån
- Regionala målsättningar behöver synliggöras via bidragssystemets utformning, både kulturpolitiska målsättningar och målsättningar för andra politikområden
- Bidragssystemet behöver återspegla de intentioner som finns mellan Region Kronoberg och studieförbunden avseende hur dialog och samverkan kan utvecklas
- Behov av breddat ansvar för studieförbundens vars verksamhet inte bara berör kulturområdet, utan flera områden med betydelse för regional utveckling
- Behov av utrymme för utveckling inom ramarna för bidragssystemet

Tillämpning av bidragssystemet

Det reviderade bidragssystemet föreslås börja gälla från och med 2017. Det innebär att fördelningen av 2017 års bidrag till studieförbunden sker i enlighet med det nya systemet (se diagram nedan).

Fördelning av anslag till studieförbund 2014-2017

Vad gäller tillämpningen av det tematiska utvecklingsbidraget på 10% så blir 2017 ett slags mellanår. Detta då det reviderade bidragssystemet börjar gälla först i samband med kulturnämndens beslut och det årliga temat egentligen ska beslutas redan innan det nya verksamhetsåret, efter dialog med studieförbunden.

I fördelningen ovan har det tematiska utvecklingsbidraget fördelats proportionerligt utifrån studieförbundens andel av organisationsbidrag och verksamhetsbidrag.

Här föreslås att tematiskt utvecklingsbidrag för 2017 används för att stärka de insatser som studieförbunden redan gör kopplat till integrationsarbete, framförallt folkbildning för asylsökande. Detta ligger i linje med både studieförbundens verksamhetsplanering inför 2017 och den motion som gett kulturnämnden i uppdrag att arbeta för integrationsprojekt där svenskar och nya medborgare får möjlighet att träffas och umgås genom gemensamma aktiviteter (RF §215 2016).

Konsekvensbeskriving

En konsekvens av det reviderade bidragssystemet och den nya fördelningsmodellen är att de studieförbund vars verksamhet når många unika deltagare ökar i förhållande till föregående år (se till exempel Studieförbundet Vuxenskolan och Sensus i diagrammet ovan). Detta är dock en önskad konsekvens som ligger i linje med en regional målsättning om mer verksamhet för fler deltagare i länet.

Ytterligare en konsekvens är att det reviderade bidragssystemet möjliggör för mindre studieförbund att erhålla regionalt anslag, då kraven på verksamhet i minst fyra kommuner försvinner. Revideringen innebär att alla tio studieförbund som erhåller statsbidrag även får regionalt stöd och från och med 2017 inkluderas även Kulturens Bildningsverksamhet. Då det finns extra ramanslag till studieförbunden från och med 2017 är bedömningen att det inte leder till några negativa konsekvenser utan snarare skapar en ökad mångfald av folkbildningsverksamhet i länet.

Bidragssystem för studieförbund i Kronobergs län

Region Kronobergs avsikt med bidragssystemet är att skapa ändamålsenliga former för dialog och samverkan med folkbildningens aktörer och därigenom utveckla förutsättningarna för det civila samhället att delta i planering och genomförande av lokalt och regionalt utvecklingsarbete.

Bidragssystemet beskriver roller och ansvar, regionala målsättningar, grundläggande villkor, fördelningsmodell samt modell för uppföljning, dialog och lärande.

Roller och ansvar

Region Kronoberg

En av Region Kronobergs roller är att driva och mobilisera det regionala utvecklingsarbetet i Kronoberg. Den regionala utvecklingsstrategin, Gröna Kronoberg 2025,¹ är vägledande för arbetet med hållbar regional utveckling i länet. Till Gröna Kronoberg 2025 kopplas understrategier som bidrar till genomförandet, till exempel regional kulturplan och kompetensförsörjningsstrategi.

Region Kronobergs regionala utvecklingsnämnd (RUN) ansvarar för att samordna genomförandet av Gröna Kronoberg 2025.

Region Kronobergs kulturnämnd (KN) ansvarar för regional kulturplan samt förvaltning och utveckling av gemensamma regionala resurser på kulturområdet, inklusive studieförbunden.

Region Kronobergs avdelning för regional utveckling resurssätter båda nämndernas ansvarsområden; kultur, kompetens- och utbildningsfrågor, samhällsplanering, kollektivtrafik och infrastruktur, innovation, näringslivsutveckling, internationella frågor och folkhälsa.

Studieförbunden

Varje studieförbund bedriver i enlighet med sin profil och ideologiska särart folkbildningsverksamhet i form av studiecirklar, annan folkbildningsverksamhet och kulturprogram.

Studieförbunden har olika förutsättningar men arbetar komplementärt och utgör tillsammans en regional infrastruktur som är tillgänglig i länet och som har betydelse för utvecklingen av orter och platser i Kronoberg. Den samlade verksamheten är bred och flexibel och berör flera regionala utvecklingsområden.

För invånaren i Kronoberg kan studieförbunden utgöra mötesplats och arena för bildningsprocesser där människor utvecklas tillsammans i takt med de nya kunskaper, perspektiv och erfarenheter som de själva söker.

¹ www.regionkronoberg.se/gronakronoberg

För det civila samhället i Kronoberg kan studieförbunden bidra med stöd, lokaler och pedagogiska resurser. Studieförbunden samlar nätverk inom det civila samhället och kan ha en regional röstbärande funktion.

Regionala målsättningar

Region Kronobergs bidrag till studieförbunden utgår från de fyra syften som riksdagen formulerat för statsbidraget till folkbildningen.² Utöver dessa så syftar det regionala bidraget till studieförbunden i Kronobergs län även till att uppfylla de regionala målsättningar som formuleras i Gröna Kronoberg 2025, inklusive de understrategier som bidrar till genomförandet.

Bidraget ska möjliggöra för studieförbunden att, i enlighet med sin egen profil och ideologiska särart, bedriva fri och frivillig folkbildningsverksamhet för invånarna i Kronobergs län. Bidraget ska utgöra ett stöd för studieförbundens regionala infrastruktur samt möjliggöra utveckling inom områden som är relevanta och möjliga för Region Kronoberg och studieförbunden att samarbeta kring, med hänsyn tagen till verksamheternas olika förutsättningar och villkor.

Varje enskilt studieförbund formulerar sina egna målsättningar.

Grundläggande villkor

Följande grundläggande villkor ska vara uppfyllda för att ett studieförbund ska kunna ta del av regionalt bidrag i enlighet med detta bidragssystem:

- Studieförbundet ska uppfylla Folkbildningsrådets grundläggande villkor, organisatoriska villkor och verksamhetsvillkor³
- Bidraget ska användas till regional verksamhet i Kronobergs län⁴

Fördelningsmodell

Bidragssystemet med dess fördelningsmodell har utformats för att möta utmaningar som Kronobergs län står inför.⁵ Fördelningsmodellen skapar incitament för lokal närvaro, kommunal spridning och verksamhet som når invånarna.

Region Kronobergs fullmäktige fattar årligen beslut om budget för kommande år och ram för respektive nämnd. Kulturnämnden fattar därefter beslut om hur

² Statens syften med stödet till folkbildningen formuleras i Förordning (2015:218) om statsbidrag till folkbildningen. Syftena på statlig nivå är att stödja verksamhet som bidrar till att stärka och utveckla demokratin, bidra till att göra det möjligt för en ökad mångfald människor att påverka sin livssituation och skapa engagemang att delta i samhällsutvecklingen, bidra till att utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället samt bidra till att bredda intresset för och öka delaktigheten i kulturlivet.

³ Statsbidrag till studieförbund 2017, Villkor och fördelningskriterier, Folkbildningsrådet

⁴ Med regional verksamhet avses studieförbundens styrnings- och utvecklingsarbete på regional nivå, till exempel utbildning av cirkelledare, förtroendevalda och personal inom den egna organisationen och medlemsorganisationerna, utvärderings- och uppföljningsverksamhet, omvärldsanalys samt samordning och genomförande av folkbildningsverksamhet i samarbete med respektive medlemsorganisation och i enlighet med respektive studieförbunds profil

⁵ Utmaningarna formuleras i Gröna Kronoberg 2025

anvisad ram ska fördelas, inklusive det totala bidrag som ska fördelas till studieförbunden.

Fördelning till respektive studieförbund sker under årets första kvartal i enlighet med en fördelningsmodell som innehåller:

- Spridningsbidrag (15%)
- Verksamhetsbidrag (75%)
- Tematiskt utvecklingsbidrag (10%)

Modellen följer i vissa delar Folkbildningsrådets fördelningskriterier för statsbidrag men har anpassats efter regionala förutsättningar.

Utbetalning av bidraget sker kvartalsvis. Den första utbetalningen baseras på föregående års bidrag och justeras vid följande utbetalningar.

Spridningsbidrag

15% av det totala bidraget fördelas som ett spridningsbidrag. Spridningsbidraget syftar till att stödja studieförbundens lokala närvaro och organisation samt garantera en stabil regional infrastruktur som är tillgänglig för länets invånare.

Spridningsbidraget fördelas utifrån antalet kommuner i Kronobergs län där studieförbundet har minst 400 studietimmar och/eller kulturarrangemang,⁶ och baseras på senast kända verksamhetsår. Respektive studieförbund får del av det rörliga bidraget i proportion till sin andel av det totala antalet kommuner enligt ovanstående definition. Den rörliga delen omfördelas varje år mellan studieförbunden utifrån denna beräkningsgrund.

Verksamhetsbidrag

75% av det totala bidraget fördelas som ett verksamhetsbidrag.

Verksamhetsbidraget syftar till att möjliggöra en mångfald av fri och frivillig folkbildningsverksamhet för länets invånare och baseras dels på hur mycket verksamhet ett studieförbund bedriver i Kronobergs län och dels på hur många invånare som nås av verksamheten.

Beräkningen av verksamhetsbidraget utgår från Folkbildningsrådets sammanvägning av de tre verksamhetsformerna studiecirkel, annan folkbildningsverksamhet och kulturprogram. Region Kronoberg använder samma andelar som Folkbildningsrådet i värderingen av de tre verksamhetsformerna.

Som beräkningsgrund för verksamhetsbidraget används:

- Antal studietimmar, föregående år
- Antal studietimmar, genomsnitt av de två föregående åren
- Antal unika deltagare, föregående år
- Antal unika deltagare, genomsnitt av de två föregående åren

⁶ Bidragssystemet utgår från Folkbildningsrådets definition och modell för studietimmar

- Antal kulturarrangemang, föregående år
- Antal kulturarrangemang, genomsnitt av de två föregående åren

Verksamhetsbidraget omfördelas varje år mellan studieförbunden utifrån denna beräkningsgrund.

Tematiskt utvecklingsbidrag

10% av det totala bidraget fördelas som ett tematiskt utvecklingsbidrag.

Utvecklingsbidraget är framåtsyftande och övergripande tema för kommande år beslutas av KN:s presidium i samråd med RUN:s presidium i slutet av året. Beslutet fattas efter dialog med studieförbunden kring aktuella teman i samband med verksamhetssamtal i tredje kvartalet (se *Modell för uppföljning, dialog och lärande*). Teman kan vid behov vara långsiktiga och löpa över flera år.

Syftet med det tematiska utvecklingsbidraget är att främja förnyelse samt utveckla dialog och samverkan mellan Region Kronoberg och studieförbunden med utgångspunkt i Gröna Kronoberg 2025.

Utvecklingsbidraget fördelas till de studieförbund som tackar ja till att aktivt bedriva utvecklingsarbete i enlighet med temat och utifrån sin profil. Fördelningen beräknas proportionerligt utifrån hur många studieförbund som väljer att medverka samt studieförbundets andel av spridningsbidrag och verksamhetsbidrag.

Uppföljning av insatser som genomförs inom ramen för tematiskt utvecklingsbidrag sker enligt nedan.

Modell för uppföljning, dialog och lärande

Redovisning av verksamheten i Kronobergs län sker dels genom studieförbundens årliga rapportering av studiecirklar, annan folkbildningsverksamhet och kulturprogram (via Folkbildningsrådet) och dels via verksamhetsberättelse, verksamhetsplan, ekonomisk redovisning och revisionsberättelse, som skickas till Region Kronoberg senast 15 maj.

De studieförbund som föregående år tackat ja till att arbeta med årligt tema och erhållit tematiskt utvecklingsbidrag för detta ändamål redovisar genomförda insatser i samband med sin ordinarie redovisning, via verksamhetsberättelse eller i annan skriftlig form.

I tredje kvartalet träffas Region Kronoberg och studieförbunden för dialog. Syftet är dels en gemensam uppföljning av det arbete som genomförts inom ramarna för bidragssystemet och dels dialog inför kommande års tematiska utvecklingsbidrag. I samband med detta kan även gemensamma fördjupningar göras.

I övrigt ansvarar Region Kronoberg för att dialog och samverkan med studieförbunden sker kontinuerligt under året där det utifrån en intressentanalys är relevant, i enlighet med metoderna beskrivna i Gröna Kronoberg 2025 och studieförbundens profil. I dialogerna ansvarar studieförbunden, i egenskap av

regional röstbärare för det civila samhället, för att representera sina respektive nätverk och medlemsorganisationer.

Uppföljning av bidragssystemet i sin helhet görs i samband med ny kulturplaneperiod.

10

**Revidering av Plan för konstnärlig gestaltning inom Region
Kronoberg 16RK1604**

Kulturnämnden

Revidering av Plan för konstnärlig gestaltning inom Region Kronoberg

Ordförandes förslag till beslut

Föreslås att kulturnämnden beslutar

att godkänna revidering av Plan för konstnärlig gestaltning inom Region Kronoberg

Sammanfattning

Region Kronoberg äger i dag ca 6 500 konstverk i form av lös och fast konstnärlig gestaltning. *Plan för konstnärlig gestaltning inom Region Kronoberg* (§80/2016) styr inköpen utifrån politiska målsättningar och tydliggör ansvarsfördelning i arbetet och beslutas av Region Kronobergs kulturnämnd.

Inom processen för konstnärlig gestaltning vid byggnation av Vuxenpsykiatri har behov av revidering av planen uppkommit.

Ragnar Lindberg
Kulturnämndens ordförande

Christel Gustafsson
Regional utvecklingsdirektör

Bilaga: Reviderad Plan för konstnärlig gestaltning inom Region Kronoberg

Kulturnämnden

Plan för konstnärlig gestaltning inom Region Kronoberg

Bakgrund och definitioner

Region Kronoberg äger i dag ca 6 500 konstverk i form av lös och fast konstnärlig gestaltning. Konstnärlig gestaltning omfattar förutom traditionella konstuttryck exempelvis rörlig bild, ljus- och ljudkonst, tillfälliga verk eller idébaserade verk där idén bakom konstverket är viktigare än själva konstverket.

Region Kronobergs konstnärliga gestaltning är en del av genomförandet av *Gröna Kronoberg 2025* samt dess understrategi *Regional kulturplan för Kronobergs län*.

Plan för konstnärlig gestaltning inom Region Kronoberg styr inköpen utifrån politiska målsättningar och tydliggör ansvarsfördelning i arbetet och beslutas av Region Kronobergs kulturnämnd.

Fast konst

En del av den konstnärliga gestaltningen är platsspecifik *fast konst*. Fast konst är tillverkad på beställning, integrerad i byggnadens arkitektur eller på en specifik plats och kan innebära byggnadsteknisk påverkan. Fast konst placeras i och i anslutning till Region Kronobergs egna fastigheter. Det är av vikt att identifiera byggprojekt med god framförhållning för att möjliggöra att inkludera konstnärer tidigt i processen. Detta för att ge konstnären utrymme att tillsammans med övriga professioner och kulturnämndens presidium skapa en helhet i den aktuella miljön.

Lös konst

Den konst som går att flytta och inte är bunden till en specifik plats, byggnad eller lokal kallas *lös konst*. Lös konst kan köpas in via museer, konsthallar och gallerier.

Mål med Region Kronobergs konstnärliga gestaltning

Den konstnärliga gestaltningen utgör en naturlig del av planeringen av Region Kronobergs miljöer. Konst, arkitektur, färgsättning, belysning och inredning samverkar för att skapa en god miljö som utgår från patienter, besökare och personals behov.

Målsättningen med den konstnärliga gestaltningen i Region Kronoberg är att bidra till estetiska upplevelser som stimulerar visuellt och intellektuellt. Arbetet med den konstnärliga gestaltningen ska stärka förutsättningarna för professionella kulturskapare och möjliggöra för konstnärer att representeras i offentliga miljöer genom inköp och uppdrag.

Den konstnärliga gestaltningen i Region Kronoberg ska vara av hög konstnärlig kvalitet, skapad av nu verksamma, professionella konstnärer och inköpen ska eftersträva en spridning av tekniker, material och uttryckssätt. Regional anknytning, jämställdhet och mångfald ska beaktas för att skapa en god balans. Ett övergripande krav på den konstnärliga gestaltningen är att verket enligt

professionell bedömning är väl utfört, både tekniskt och innehållsmässigt. Gestaltningen ska placeras i Region Kronobergs verksamheter och upphandlas och köpas in i enlighet med *Lagen om offentlig upphandling, LOU* och *Upphandlingsreglemente för Region Kronoberg*.

Region Kronoberg har ansvar att tillgängliggöra och synliggöra konsten för patienter, besökare och personal. Konstverk och konstnärer ska således presenteras genom god skyltning.

Vid val av konstnärlig gestaltning för ansvarig konsthantare samråd med representant från berörd personal samt vid behov med exempelvis konstkonsult, arkitekt, teknisk sakkunnig och eventuell patientförening.

Anslag till konstnärlig gestaltning

Det finns två anslag för konstnärlig gestaltning som kan användas för fast och lös konst inom Region Kronoberg:

- Fast årligt anslag i förvaltningsbudget. Anslaget ska komplettera konstsamlingen med nya verk till befintliga verksamheter
- Rörligt anslag ur investeringsbudget i enlighet med *Riktlinje för hantering av konstnärlig gestaltning inom Region Kronoberg*

Ur *Riktlinje för hantering av konstnärlig gestaltning inom Region Kronoberg* 2016-11-18:

I samband med byggnadsinvesteringar som överstiger 20 miljoner kronor i lokaler för verksamhet eller personal avsätts 1 % till konstnärlig gestaltning. I tekniska installations- och försörjningsprojekt avsätts ej dessa medel. I samband med nya förhyrda lokaler tillämpas avsättning på motsvarande sätt om uppskattad investeringsvolym överstiger 20 miljoner och om fastighetsägaren ej gör egen avsättning för konstnärlig gestaltning. Budgetmedel ska framgå i samband med investeringsbeslut. För projekt under 20 miljoner gäller inte enprocentsregeln. Inköp av konst till dessa projekt kan ske inom den årliga konstbudgeten för konstnärlig gestaltning.

Ansvar och uppföljning

Regionfullmäktige är ansvarig för Region Kronobergs investeringar i om-, till- och nybyggnation. Vid beslut om sådan investering över nivån i *Riktlinje för hantering av konstnärlig gestaltning inom Region Kronoberg* beslutar regionfullmäktige även om budget för konstnärlig gestaltning. Kulturnämnden ansvarar sedan för Region Kronobergs konstköp i enlighet med *Arbetsordningar och reglementen för den politiska organisationen i Region Kronoberg*.

Den regionala politiska nivån arbetar enligt principen om armlängds avstånd i enlighet med Regional kulturplan för Kronobergs län. Principen bygger på konstens möjligheter att uttrycka sig fritt, vilket är en förutsättning för ett demokratiskt samhälle. Mer konkret så innebär principen om armlängds avstånd att den politiska nivån beslutar om mål och principer samt lägger fast ekonomiska

ramar, men överlåter konstnärliga och andra kvalitativa bedömningar till sakkunniga, i form av ämnesexperter och konstnärliga ledare.

Vad gäller konstinköp innebär principen att kulturnämnden beslutar om *Plan för konstnärlig gestaltning inom Region Kronoberg* som beskriver ramar för hur inköpen kan göras och överlåter konstnärliga bedömningar till konsthantare och eventuell konstkonsult. *Upphandlingsreglemente* och *Riktlinje för hantering av konstnärlig gestaltning inom Region Kronoberg* beskriver arbetssätt för hantering av inköp, förvaltning och gallring av den konstnärliga gestaltningen.

Vid upphandling av konstnärlig gestaltning tar kulturnämndens ordförande, i samråd med kulturnämndens förste och andra vice ordförande, beslut om ett övergripande konstprogram. Kulturnämndens presidium är sedan adjungerade vid beredning inför beslut gällande konstnärlig gestaltning.

Uppföljning av inköp av konstnärlig gestaltning görs på förvaltningsnivå under året för att möjliggöra komplettering av lös konst i förhållande till tekniker, material, uttryckssätt, regional anknytning, jämställdhet och mångfald. Uppföljning görs på politisk nivå i enlighet med kulturnämndens årscykel.

11

**Samordning och utveckling av bild- och formområdet i
Kronoberg 16RK1755**

Kulturnämnden

Samordning och utveckling av bild- och formområdet i Kronoberg

Ordförandes förslag till beslut

Föreslås att kulturnämnden beslutar

att uppdra till regional utvecklingsdirektör att organisera samordning och utveckling av bild- och formområdet inom kulturstab

att överföra 322 986 kr från Kulturparken Småland till förvaltning

att uppdra åt regional utvecklingsdirektör att hos Kulturrådet äska medel för utveckling av bild- och formområdet i budgetframställan 2018.

att utvärdera verksamheten till 30 juni 2018.

Sammanfattning

Kulturnämnden har i fördelning av rambudget, kulturnämndens verksamhetsplan 2017 § 54, beslutat att fördela 322 986 kr till Kulturparken Småland i uppdrag att genomföra samordning och utveckling av bild- och formområdet i Kronoberg.

Statlig finansiering för utveckling av bild- och formområdet äskades av Kulturrådet i budgetframställan 2017. Dessa erhöles inte, vilket innebär nya förutsättningar för att genomföra uppdraget. Med anledning av de nya förutsättningarna har kulturstaben fått i uppdrag av kulturnämndens presidium att se över handlingsalternativ.

Tillsättandet av en utvecklare inom bild- och formområdet är prioriterat i Regional kulturplan för Kronobergs län 2015-2017 samt i kulturnämndens verksamhetsplan 2017.

Tre handlingsalternativ för fortsatt arbete utreds:

- Uppdrag till extern aktör
- Uppdrag till kulturstab
- Avvakta genomförande

Mot bakgrund av de handlingsalternativ som presenteras i beslutsunderlaget, är bedömningen att uppdraget bör genomföras av kulturstab.

Utförande av kulturstaben säkerställer att uppdraget kan genomföras med tillgängliga resurser. Uppdraget kan ta stöd i kulturnämndens budget, styrning och uppföljning. Det medför ökad flexibilitet i uppdragets omfattning, inriktning och resurssättning.

Det finns inte en stark samlande part med huvudinriktning bild- och form vilket motiverar att uppdraget organiseras inom Region Kronoberg (jmf. andra konstområden). Planering pågår för att omstrukturera regionens konsthantverksfunktion. Det innebär att en samordnande funktion skulle ingå i ett nytt regionalt sammanhang inom bild- och formområdet.

Arbetet inom den regionala kulturplanen innebär etablerade samverkansformer med professionella kulturlivet, kommunerna, civila samhället och interregionala och nationella parter.

Nationellt föreslås bild- och formområdet att fr.o.m. 2018 vara ett område som kan få stöd i kultursamverkansmodellen. Därmed finns ökade förutsättningar för regionen att söka nationell finansiering för bild- och formsatsningar i länet.

Ragnar Lindberg
Kulturnämndens ordförande

Christel Gustafsson
Regional utvecklingsdirektör

Bilaga: Tjänsteskrivelse, Samordning och utveckling av bild- och formområdet i Kronoberg

Samordning och utveckling av bild- och formområdet i Kronoberg

Bakgrund

Kulturnämnden har i fördelning av rambudget, kulturnämndens verksamhetsplan 2017 § 54, beslutat att fördela 322 986 kr till Kulturparken Småland i uppdrag att genomföra samordning och utveckling av bild- och formområdet i Kronoberg.

Statlig finansiering för utveckling av bild- och formområdet äskades av Kulturrådet i budgetframställan 2017. Dessa erhöles inte, vilket innebär nya förutsättningar för att genomföra uppdraget. Med anledning av de nya förutsättningarna har kulturstaben fått i uppdrag av kulturnämndens presidium att se över handlingsalternativ.

Beslutsunderlaget innehåller bakgrund, beskrivning av fortsatta behov och handlingsalternativ, konsekvensbeskrivning och slutsatser.

Genomfört utvecklingsarbete inom bild- och formområdet

I Regional kulturplan för Kronobergs län prioriteras insatser på bild- och formområdet för att stärka områdets infrastruktur. På sikt förväntas insatserna skapa ökad likvärdighet när det gäller tillgång till samtida bild- och formkonst för invånarna i Kronobergs län. Insatserna förväntas även skapa bättre förutsättningar för kulturskapare och fria aktörer på bild- och formområdet.

Insatser som prioriterats i gällande plan har genomförts tillsammans med berörda aktörer i länet. Revidering av Region Kronobergs konstpolicy, pilotprojekt för utveckling av Artist-in-residence-program, kompetensutveckling och processtöd för ökad tillämpning av enprocent samt strategiarbete. Interregionalt samarbete med Jönköpings län och Kalmar län i New Småland.

Fortsatta behov

Det finns fortfarande behov av strategiskt processarbete för att utveckla bild- och formområdet genom befintliga strukturer, till exempel kommunerna och berörda aktörer i Kronobergs län.

Nationellt lyfts området i regeringens handlingsplan för att stärka bild- och form, och som ett område som fr.o.m. 2018 kan få stöd inom ramen för kultursamverkansmodellen.

Tillsättandet av en utvecklare inom bild- och formområdet har pekats ut i Regional kulturplan för Kronobergs län 2015-2017 samt i kulturnämndens verksamhetsplan 2017. Syftet är att driva utvecklingen framåt genom att:

- Främja nätverk och initiativ hos de aktörer som finns på bild- och formområdet i länet
- Vara en resurs i arbetet med att utveckla regionalt Artist-in-Residence-program

- Samverka interregionalt och nationellt kring projekt och resurser, företrädesvis med omgivande län.
- Arbeta med projektutveckling
- Arbeta för utökad finansiering

Handlingsalternativ

Men anledning av förändrade förutsättningar i ärendet beskrivs tre handlingsalternativ.

- Uppdrag till extern aktör
- Uppdrag till kulturstab
- Avvakta genomförande

Alternativ 1. Uppdrag till extern aktör

Kulturnämnden kan ge en extern aktör, med regionalt driftsanslag inom bild- och formområdet, i uppdrag att arbeta med utveckling av området.

Aktuella aktörer är Kulturparken Småland, Italienska Palatset, Ljungbergsmuseet, Smålands Konstkiv och Hemsjöden i Kronoberg.

Kulturparken Småland har sedan tidigare pekats ut som den aktör där en utvecklare skulle kunna vara placerad. Denna bedömning grundar sig i koppling mellan ett samordnande uppdrag inom bild- och form och verksamhetens grunduppdrag, samt organisationens kapacitet att vara en plattform för riktade satsningar. Kulturparken har sedan tidigare varit värd för projektsatsningar inom bild- och formområdet. Mot bakgrund av ovan beskrivna faktorer utreds övriga alternativ inte vidare i beslutsunderlaget.

Kulturparken Småland

Grunduppdrag

Kulturparken Småland är ett kommunalt bolag som ägs av Växjö kommun och Region Kronoberg. Kulturparken Smålands grunduppdrag är att samordna kulturarvsfrågorna i länet. Uppdraget är fastställt i bolagsordning och ägardirektiv. I ägardirektivet är inte bild- och formområdet särskilt utpekade men verksamheten har genom sin konstsamling och glasutställningar en koppling till bild- och formområdet.

Arbete bild- och form

Kulturparken har haft projektledaransvaret för *Kronoberg utvecklar konstområdet 2012-2014*. Projektet förlängdes till och med 2015. Sista året av projektet hade Region Kronoberg det fullständiga ansvaret.

Under 2015-2016 har Kulturparken ingått i projektet New Småland som är ett interregionalt samarbetsprojekt för att utveckla samtidskonsten.

Alternativ 2. Uppdrag till kulturstab

Grunduppdrag

Region Kronoberg ansvarar för att driva den regionala utvecklingen inom kulturområdet. Grunduppdraget för kulturområdet är den regionala kulturplanen och kulturnämndens verksamhetsplan. Kulturnämnden resurssätter kulturstaben som är organiserade inom avdelningen Hållbar tillväxt, en del av Regional utveckling.

Arbete bild- och form

Som tidigare har beskrivits har tillsättandet av en utvecklare inom bild- och formområdet pekats ut i Regional kulturplan för Kronobergs län 2015-2017 samt i kulturnämndens verksamhetsplan 2017.

Regional kulturplan för 2018-2020 formas under våren inför beslut under hösten 2017. Med stöd i det arbete som har genomförts i gällande planperiod och de utmaningar som kvarstår, är bild- och formområdet aktuellt på agendan i diskussionerna om länets fortsatta utveckling inom kulturområdet. Framtida prioriteringar avgörs i beslut av kulturnämnden.

I förvaltningen har arbete inletts för att se över organisationen av den konsthalterande funktionen. Syftet är att anpassa organiseringen till verksamheten på bästa sätt.

Alternativ 3. Avvakta genomförande

Att avvakta genomförandet innebär att beskriven prioritering i kulturplanen inte genomförs enligt plan. Det skulle också innebära att en prioritering i kulturnämndens verksamhetsplan för 2017 inte genomförs enligt plan. Alternativet innebär att kulturnämnden istället avvaktar beslut tills att förutsättningarna har förändrats.

Konsekvensbeskrivning

Här följer en analys av nuläget utifrån styrkor och svagheter med respektive alternativ. Fokus för analysen är grunduppdrag, ordinarie verksamhet, organisation och resurser.

Styrkor

Kulturparken Småland

- Det är en fördel att en extern aktör används som plattform för utvecklingsinsatser. Det möjliggör närhet till publik verksamhet och möjligheter till kollegialt samarbete inom ämnesområdet.
- Kulturparken är en stabil kulturorganisation med tillgång till resurser som lokaler, administration och kommunikation.
- Kulturparken har samarbetspartners och kontakter inom glas- och formgivning som är länets styrkeområden inom bild- och form.
- Kulturparken har erfarenheter av tidigare utvecklingsprojekt inom bild- och form.

- Att det samordnande uppdraget genomförs av Kulturparken skulle innebära möjlighet för organisationen att utvecklas.

Kulturstab

- Styr och följs upp enligt kulturnämndens verksamhetsplan och budget vilket innebär ett större handlingsutrymme med ökad flexibilitet i uppdragets omfattning, inriktning och resurssättning.
- Uppdraget ingår i sammanhanget som den regionala kulturplanen utgör. Det innebär upparbetade kontaktytor och samverkansformer med professionella kulturlivet, kommunerna och det civila samhället.
- Kontaktytor med den nationella nivån och interregionala samarbeten.
- Region Kronoberg en neutral part, vilket skapar goda förutsättningar för att skapa samverkan mellan aktörerna inom bild- och formområdet.
- Ligger i linje med ordinarie arbetssätt vilket innebär att kunna process- och projektleda, utreda och analysera, informera och kommunicera, projektutveckla, skapa möten, följa upp och utvärdera.
- Tillgång till interna resurser som kommunikationsstöd och projektstöd.
- Planering pågår för att omstrukturera regionens konsthantverksfunktion. Det innebär att en samordnande funktion skulle ingå i ett nytt regionalt sammanhang inom bild- och formområdet.

Avvakta genomförande

- De medel som har avsatts till att samordna bild- och formområdet rymmer fortfarande inom kulturnämndens rambudget och kan omfördelas till andra prioriteringar.
- Insatsen kan prioriteras i kommande kulturplan
- Möjligheter till eventuell ökad finansiering innan nytt beslut om genomförande tas.

Svagheter

Kulturparken

- Kulturparken har ett omfattande grunduppdrag idag och ett antal prioriterade utvecklingssatsningar igång, inom flera av de noder som verksamheten består av. Uppdraget ligger inte i linje med de prioriteringarna.
- Kulturarvsområdet är den huvudsakliga verksamhetsområdet för Kulturparken (jmf. Bild- och formområdet).
- Det tar resurser av den ordinarie verksamheten att organisera och genomföra ett nytt uppdrag.

Kulturstab

- Det är en avvikelse från den ordinarie strukturen att genomföra ett samordnande uppdrag inom kulturstab, inom ett specifikt konstområde.
- Region Kronoberg är inte en renodlad bild- och formaktör, även om bild- och form ingår i kulturstabens uppdrag.
- Det tar resurser av den ordinarie verksamheten att organisera och genomföra ett nytt uppdrag.

Ärvakta genomförande

- Prioritering i kulturplan och i kulturnämndens verksamhetsplan genomförs inte enligt plan.
- Det innebär en fortsatt svag infrastruktur inom bild- och formområdet, för invånare och professionella kulturskapare.
- Regionen har fortsatt begränsade förutsättningar att tillgodogöra sig de satsningar som sker interregionalt och nationellt.

Slutsatser

Ärendet gällde att se över handlingsalternativ för samordning och utveckling inom bild- och formområdet i Kronoberg med anledning av förändrade förutsättningar. Mot bakgrund av de handlingsalternativ som presenterats, är bedömningen att uppdraget bör genomföras av kulturstab.

Utförande av kulturstaben säkerställer att uppdraget kan genomföras med tillgängliga resurser. Uppdraget kan ta stöd i kulturnämndens budget, styrning och uppföljning. Det medför ökad flexibilitet i uppdragets omfattning, inriktning och resurssättning.

Infrastrukturen är svag inom bild- och formområdet och det finns inte en stark samlande part med huvudinriktning bild- och form vilket motiverar att uppdraget organiseras inom Region Kronoberg (jmf. andra konstområden). Planering pågår för att omstrukturera regionens konstanteringsfunktion. Det innebär att en samordnande funktion skulle ingå i ett nytt regionalt sammanhang inom bild- och formområdet.

Arbetet inom den regionala kulturplanen innebär etablerade samverkansformer med professionella kulturlivet, kommunerna, civila samhället och interregionala och nationella parter. Detta är en styrka i tillvägagångssättet i utvecklingen av goda grundförutsättningar för bild- och form i länet.

Nationellt föreslås bild- och formområdet att fr.o.m. 2018 vara ett område som kan få stöd i kultursamverkansmodellen. Därmed finns ökade förutsättningar för regionen att söka nationell finansiering för bild- och formsatsningar i länet.

För berörda intressenter, liksom för länets invånare, är regionens arbete med bild- och form relevant. Kommunikation kring det arbete som kommer att genomföras och möjligheterna att ta del av och påverka, är därför prioriterat i kommande steg.

12

Äskande från Italienska Palatset 17RK506

Kulturnämnden

Äskande från Italienska Palatset

Ordförandes förslag till beslut

Föreslås att kulturnämnden beslutar

att hantera äskandet från Italienska Palatset i samband med ordinarie budgetbeslut inför 2018

Sammanfattning

Italienska palatset har inkommit med ett äskande till kulturnämnden. Med anledning av att utställningsverksamheten professionaliseras tillämpar Italienska palatset från och med 2017 ersättning enligt medverkans- och utställningsavtalet (MU). Italienska palatset saknar idag ekonomiska resurser för att genomföra detta och ansöker därför om utökade driftsanslag för att täcka kostnaderna, 26 400 kronor anges som ett riktvärde för verksamheten 2017.

I kulturnämndens budget för 2017 har Italienska palatset ett driftsanslag på 84 652 kronor. Utöver detta finns även en hyressubvention från Region Kronoberg som motsvarar ungefär 400 000 kronor.

I Regional kulturplan för Kronobergs län 2015-2017 framgår att kulturorganisationer med statligt och/eller regionalt stöd ska tillämpa MU-avtalet. De verksamheter som berörs är Kulturparken Småland, Ljungbergsmuseet, Smålands konstkiv, Italienska palatset och i viss utsträckning Hemslöjden i Kronobergs län. Alla dessa verksamheter tillämpar MU-avtalet i olika utsträckning. Ljungbergsmuseet erhåller sedan 2012 ett särskilt stöd om 100 000 kronor årligen för ändamålet. Övriga verksamheter genomför idag tillämpningen inom ordinarie budget.

Ragnar Lindberg
Kulturnämndens ordförande

Christel Gustafsson
Regional utvecklingsdirektör

Bilaga: Italienska palatset professionaliserar galleriverksamheten

Italienska palatset professionaliserar galleriverksamheten

Till kulturnämnden Region Kronoberg

Under 2017 tar Italienska palatset nästa steg i att professionalisera galleriverksamheten – Galleri Italienska palatset. Utställningsverksamheten fungerar visserligen väl idag – vernissager är välbesökta och produktionerna håller genomgående en stabil, hög nivå – men vi ser ändå behov att gå framåt.

Till nyheterna hör bl.a. att vi har kontrakterat en ny extern curator (med erfarenheter både från kommunala konsthallar och från den alternativa, konstnärsdrivna konstscenen) och att vi ökar vår samverkan med konststudenter i produktionerna. Dessutom tillämpar vi från 2017 utställningsersättning enligt MU-avtalet, vars syfte är att skapa bättre förutsättningar för bild- och formkonstnärer att få betalt för utfört arbete.

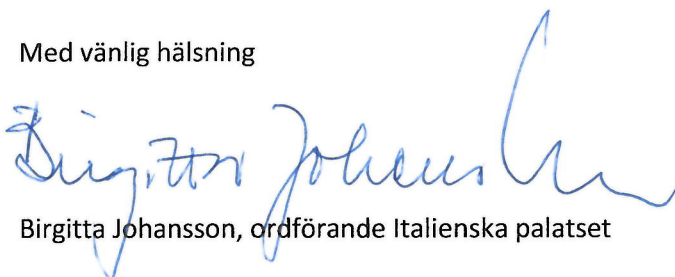
Denna ekonomiska justering är nödvändig i Italienska palatsets arbete med att professionalisera galleriverksamheten. Både den regionala handlingsplanen för konstområdet *Konst och handling i brokig mylla* och den regionala kulturplanen för 2015–2017 understryker vikten av MU-avtalet.

Italienska palatset saknar idag ekonomiska resurser att genomföra detta, och söker därför stöd från Region Kronoberg enligt nedanstående beräkning. (Kalkylen är en uppskattning utifrån det program som vi har planerat för galleriet under 2017, men det kan komma att justeras i någon mån.)

- 2 st. separatutställningar, längd 4 veckor = $1\,200\text{ kr} \times 8 = 9\,600\text{ kr}$ exklusive moms.
- 1 st. grupputställning 2–3 deltagare, längd 4 veckor = $4 \times 1,5 \times 1\,200 = 7\,200\text{ kr}$ exklusive moms.
- 1 st. grupputställning 4–8 deltagare, längd 4 veckor = $4 \times 2 \times 1\,200\text{ kr} = 9\,600\text{ kr}$ exklusive moms.

Summa: **26 400 kr exklusive moms.**

Med vänlig hälsning

Birgitta Johansson, ordförande Italienska palatset

15

Anmälningssärenden

§ 54. Tilläggsbudget 2017 15RK947

Beslut

Regionstyrelsen beslutar

att trafiknämnden beviljas 1 650 tkr, vilket motsvarar halva det begärda beloppet, detta med hänsyn till ekonomiska läget 2017,

att Grimslövs Folkhögskola beviljas 100 tkr, vilket motsvarar halva det begärda beloppet, detta med hänsyn till ekonomiska läget 2017 och att begäran om medel för inventarier hanteras i ordinarie investeringsprocess,

att begäran från Regionala utvecklingsnämnden och kulturnämnden avslås samt

att kvarvarande del av tilläggsbudgeten disponeras av regionstyrelsen för oförutsedda kostnader.

Sammanfattning

I Region Kronobergs nuvarande principer för hantering av över- och underskott (beslutade av landstingsdirektören 2009-01-12) framgår att:

”Enheter skall vidkännas/tillgodoräknas effekterna av sitt eget agerande. Enheter som under verksamhetsåret genererar ett strukturellt överskott tillåts generera ett underskott närmast följande verksamhetsår motsvarande överskottets halva storlek. En förutsättning är att fastställda verksamhets- och kvalitetsmål har uppnåtts. Överskott kan endast användas för engångsinsatser som verksamhetsutvecklande projekt eller investeringar.”

I budget 2017 finns 5 000 tkr avsatta för eventuell tilläggsbudgetering till verksamheterna.

Begäran om tilläggsbudget för 2017 har inkommit om totalt 5 289 tkr från trafiknämnden (3 300 tkr), regionala utvecklingsnämnden (500 tkr), kulturnämnden (389 tkr) samt Grimslövs Folkhögskola (1 100 tkr), se bifogade blanketter.

Förslag till beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott föreslår regionstyrelsen besluta

att trafiknämnden beviljas 1 650 tkr, vilket motsvarar halva det begärda beloppet, detta med hänsyn till ekonomiska läget 2017,

att Grimslövs Folkhögskola beviljas 100 tkr, vilket motsvarar halva det begärda beloppet, detta med hänsyn till ekonomiska läget 2017 och att begäran om medel för inventarier hanteras i ordinarie investeringsprocess,

att begäran från Regionala utvecklingsnämnden och kulturnämnden avslås samt

att kvarvarande del av tilläggsbudgeten disponeras av regionstyrelsen för oförutsedda kostnader.

Expedieras till

Ekonomidirektör

Trafikdirektör

Regional utvecklingsdirektör

Rektor Grimslövs folkhögskola

Beslutsunderlag

- §84 RSAU Tilläggsbudget 2017
- Begäran om tilläggsbudget 2017 - Regionala utvecklingsnämnden
- Begäran om tilläggsbudget 2017 - Kulturnämnden
- Begäran om tilläggsbudget 2017 - Trafiknämnden
- Begäran om tilläggsbudget 2017 - Grimslövs folkhögskola

Paragrafen är justerad

Konstprogram Ny Vuxenpsykiatri Sigfridsområdet Kronobergs län

Utfärdat av Åsa-Viktoria Wihlborg konstkonsult ArtPlatform

”Lugn, fridfullhet, trygghet, harmoni och balans samt värme och kärlek”

Bild av Liljewall arkitekter

Konstprogram Ny Vuxenpsykiatri Sigfridsområdet

Konstprogrammet fungerar som ett stöd och styrdokument för hur den konstnärliga gestaltningen i Ny Vuxenpsykiatri Sigfridsområdet, Växjö, Kronobergs region ska hanteras. I konstprogrammet finns även konkreta förslag på placering av konsten och kriterier för respektive uppdrag.

Innehåll:

Introduktion

I

Bakgrund

Bärande idé: Ny Vuxenpsykiatri Sigfridsområdet

Befintlig konst i Sigfridsområdet

Befintlig konst på Vuxenpsykiatri i Sigfridsområdet

Övergripande Mål

Trygghet och säkerhet

II

Konsten i Ny Vuxenpsykiatri Sigfridsområdet

Inledning

Grundläggande idé

Behandlingar

Utmaningar

Brukare och representanter från verksamheten

Studie över lämpliga platser för konst

Budget

Process

Organisation

Tidsplan

III

Kriterier

Behörighet

Beslutsprocess

Jury

Introduktion:

Regionstyrelsen har beslutat att satsa 435 miljoner kronor på en helt ny byggnad för vuxenpsykiatri på Sigfridsområdet. En ny byggnad för äldre-, psykos, beroende- och allmänpsykiatri samt psykiatrisk akutmottagning ska stå klar på Sigfridsområdet 2018 och kunna tas i bruk under 2019. På över 12 000 kvadratmeter kommer flertalet psykiatriska mottagningar och avdelningar att finnas samlade.

Regionens nuvarande lokaler är gamla och slitna. De byggdes i början av 70-talet och inte anpassade till den vård vi vill kunna erbjuda våra patienter idag och i framtiden. Nuvarande lokaler erbjuder inte heller en bra arbetsmiljö.

I

Bakgrund:

Den nya psykiatribyggnaden är belägen på Sigfridsområdet, vilket har en lång historia som sjukhusområde och där en del av de äldre byggnaderna är byggnadsminnesförklarade. Idag fungerar området som ett populärt rekreationsområde intill sjön Trummen, med en motionsslinga som binder samman området med Växjö centrum och Växjö universitetsområde. Längs med sjön i söder finns ytor för sport-, bad-, och fritidsaktiviteter, och i norr har området en lugnare parkkaraktär. Tillsammans tillgodoser området de olika behov som både allmänheten och verksamheterna har för utevistelse.

Bärande idé: Ny Vuxenpsykiatri Sigfridsområdet

Gestaltungsarbetet har utgått från idén om att förena en läkande och säker miljö med en tekniskt väl fungerande byggnad. Grunden är en robust och enkel byggnadsvolym som får spännande karaktär genom ett organiskt formspråk och välvda fasader. Huskroppen breder ut sig likt en fjäril i det småländska landskapet och skapar ett mjukt och varmt uttryck.

Gestaltningssidén om en fjäril i det småländska landskapet, ger visionen om byggnadens mjuka och eleganta framtoning med egen identitet, samtidigt som byggnaden smälter in i omgivningen med neutrala kulörer och naturliga material, vilket är material som stödjer den läkande processen.

Befintlig konst i området:

Gyrokompassen av Gunilla Bandolin. 2013.

Placering: Vid sjön Trummen på Sigfridsområdet.

Befintlig konst på Vuxenpsykiatri i Sigfridsområdet:

Fyra kristallpelare av Sven Palmqvist får ny placering i konferensområdet på Nya vuxenpsykiatri i Sigfridsområdet

En enkät kommer att skickas ut i maj 2017 till verksamheten där personalen får svara om de vill att det konstverk de har idag på sin expedition ska med till deras expedition på Nya Vuxenpsykiatri i Sigfridsområdet. Dessa verk samlas in för renovering under hösten 2017. En inspektion och inventering av resterande verk i den befintliga verksamheten utförs under hösten 2017.

Övergripande mål:

Gestalta en läkande miljö och ett övergripande formspråk som är tydligt såväl in- och utvändigt.

Gestaltningen ska bidra till att byggnaden känns välkomnande och signalerar förtroende, trygghet och omsorg, samt ha god orienterbarhet.

Byggnaden ska utformas så att det passar in i Sigfridsområdet, där hänsyn tas till de övriga sjukhusbyggnaderna samt till kringliggande natur och rekreationsområde.

Material och utformning ska vara hållbart över tid och bidra till att byggnaden ska uppnå Miljöbyggnad Silver.

Trygghet och säkerhet:

Tillgänglighetsaspekterna och säkerheten har i detta projekt beaktats redan i ett tidigt skede för att skapa en byggnad som är fullt tillgänglig och trygg för patienter, personal och besökare. I den nya byggnaden ska tillgänglighet och säkerhet vara en del av gestaltningen och integreras i byggnaden på ett naturligt sätt. Lokalerna ska vara överblickbara och funktionella. Kontrastverkan, ledstråk, arbetshöjder osv. ska vara en del av detaljprojekteringen så att alla delar kopplas samman. Materialens naturliga egenskaper ska användas för att skapa taktila stråk och kontraster. Färgsättningskonceptet ska bidra till att kontrastverkan blir en del av gestaltningsidén. Även den konstnärliga utsmyckningen kan vara en del av utformningen av kontrastmarkeringar. God ljusmiljö är en annan viktig del av tillgänglighet. Rätt belysningsplanering inom psykiatri ökar patienters och personalens välbefinnande och sinnesstämning samt byggnadens orienterbarhet och säkerhet.

II**Konsten i Ny Vuxenpsykiatri Sigfridsområdet:**

”Sveriges bästa” är målet med den nya vuxenpsykiatri på Sigfridsområdet och med det vill man uppfattas som Sveriges mest framstående psykiatrimottagning. För att uppnå detta mål är det viktigt att den höga ambitionen även återspeglas i konsten likväl som i arkitekturen. Enligt en rapport om konst i vårdmiljö av Annika Wik (Konsten att vara specifik-om konsten i vården) framkommer det att konsten bidrar med att skapa en varmare och mer human miljö, ett komplement till det medicinska och kliniska perspektivet samt en distraktion från varför man vistas där. En välvårdad miljö överlag bidrar till att besökande känner sig värdefulla och respekterade.

Inledning:

Den 28 december 2016 fastställdes att man i Kronobergs län avsätter 1% av bygginvesteringar som överstiger 20 miljoner kronor i lokaler för verksamhet eller personal till konstnärlig gestaltning.

Ny Vuxenpsykiatri i Sigfridsområdet kommer att besökas av människor med behov av akut hjälp, de som söker upp vård, följer med alternativt besöker anhöriga samt de som arbetar i området. För många kan det medföra stress och oro och därför är det extra viktigt att lära sig och förstå platsen, det som kommer att ske här och vilken stämning vi vill förmedla med hjälp av konsten. Konsten innehar förmågan att tillför platsen en etisk och existentiell dimension och står på så sätt fri från kravet att tillgodose omedelbara bruksfunktioner vilket utgår från övertygelsen om att konsten inverkar positivt på vår upplevelse av att vara där.

Idé: Ny Vuxenpsykiatri Sigfridsområdet

Ledord för den konstnärliga utsmyckningen för vuxenpsykiatri är lugn, fridfullhet, trygghet, harmoni och balans samt värme och kärlek. Vuxenpsykiatriens konstnärliga utsmyckning bör integrera fler sinnen än bara synen. Användbar och interaktiv konst är mycket omtyckt och kan aktivera sinnen som hörsel och känsel. Till exempel kan det vara konst som använder taktila material med olika struktur eller ljud från naturen som ger en rogivande effekt, exempelvis porlande vatten.

Mål:

I arbetet med konsten i Sigfridsområdet följer vi den målsättningen med den konstnärliga gestaltningen i Region Kronoberg som lyder:

Att konsten ska bidra till estetiska upplevelser som stimulerar visuellt och intellektuellt. Arbetet med den konstnärliga gestaltningen ska stärka förutsättningarna för professionella kulturskapare och möjliggöra för konstnärer att representeras i offentliga miljöer genom inköp och uppdrag. Konsten ska vara av hög konstnärlig kvalitet, skapad av nu verksamma, professionella konstnärer och inköpen ska eftersträva en spridning av tekniker, material och uttryckssätt. Regional anknytning, jämställdhet och mångfald ska beaktas för att skapa en god balans. Ett övergripande krav på den konstnärliga gestaltningen är att verket enligt professionell bedömning är väl utfört, både tekniskt och innehållsmässigt. Ur Plan för Konstnärlig gestaltning inom Region Kronoberg 2016-12-28

Behandlingar

Öppenvård
Akutmottagning
Akutavdelning
Psykosavdelning
Äldreavdelning
Allmänavdelning
BUP

Utmaningar:

Att ta hänsyn och förhålla sig till patienter med olika psykologiska förutsättningar. Förhålla sig till skalan. Relatera till arkitekturen och verksamhetens olika funktioner.

Brukare och representanter från verksamheten:

Konsten ska vara en del i uppgiften att få besökande att känna hopp, ej framstå för mörk och inge känslor av obehag. Ta hänsyn till olika diagnoser och hur de ter sig. Såsom patienter som ej kan passera ett område med ett alltför häftigt informationsflöde. Vi kommer även träffa patientföreningarna *RSMH* och *Attention* samt Anders Elfström, Sjukhuspastor och Hanna Stark, Sjukhuspräst på Sigfridsområdet och hålla en workshop om konst.

Studie över lämpliga platser för konst:

PLAN 1

Huvudentré PLAN 1

Placering av skulptur

Material: brons, aluminium, sten, betong.

Andaktsrum PLAN 1:

Väggbaserat konstverk

Material. Trä, textil, glas, brons, aluminium.

Ljuskärl PLAN 1:

Skulptur

Material: brons, aluminium, ljus, glas, sten, betong

Hissområde PLAN 1:

Integrerat verk i befintlig gipsskiva.

Material: Trä, textil, brons, kakel, glas, klinker, mosaik, väggmålning, ljus

Raviner 1-2 PLAN 1

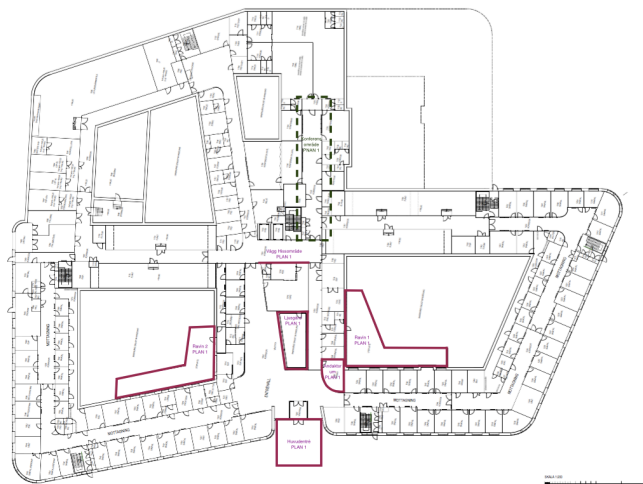
Skulptur alt väggbaserat verk

Material: keramik, glas, ljus, brons

Konferensområde: PLAN 1

Omplacering av befintligt konstverk av Sven Palmquist, 1980.

Material: Glas, sten, betong, marmor

PLAN 2

Ljushård PLAN 2

Skulptur

Material: brons, aluminium, ljus, glas, sten, betong

Hissområde PLAN 2

Integrerat verk i befintlig gipsskiva.

Material: Trä, textil, brons, kakel, glas, klinker, mosaik, väggmålning, ljus

Akutentré PLAN 2

Skulptur

Material: Brons, aluminium, glas, integrerad väggmålning i entrépartier

Uppehållsrum 1-2 PLAN 2

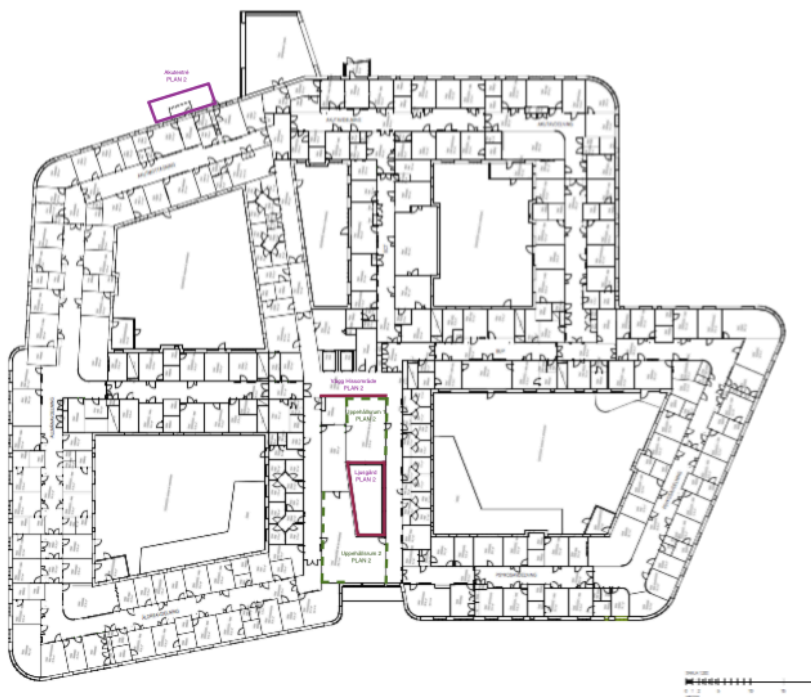
Screentrycka befintliga akustikskivor mot vägg

Ljushård PLAN 3

Förankring av hängande verk i bjälklag alt liknande som tål tyngre vikter upp till 1 ton

Förankring i pelare

Framdragen el för belysning alt integrerad el i konstverket. (Exempel konstverk bestående av LED belysning).

PLAN 3

Hissområde PLAN 3

Integrerat verk i befintlig gipsskiva. Ex görs en ursparing så att verket kan placeras på väggen och ligga i liv med gipsskivan.

Material: Trä, textil, brons, kakel, glas, klinker, mosaik, väggmålning, ljus

Budget:

5.000.000 miljoner sek *ex moms* + 500.000 sek *ex moms* för löskonst (fördelat mellan 1017-19 år).

5.000.000 + 500.000 sek löskonst

varav 1.000.000 på rehab och 4000.000 på Vuxenpsykiatri 500.000 sek löskonst

500.000 konstkonsult

480.000 sek skisser

50.000 sek x 2 100 000

40.000 sek x 2 80 000

30.000 sek x 2 60 000

30.000 sek x 2 60 000

50.000 sek x 2 100 000

40 000 sek x 2 80 000

3 700 000 fast konst

950 000 ljusgården

500.000 entré

300.000 andaktsrum

300.000 raviner 2 st
950.000 hissområde 3 plan
700 000 habilitering

500.000 sek löskonst

56.500 sek Konstpool
10.000 sek annonsering
20.000 sek jury
10.000 sek skyltning
50.000 sek flytta de fyra kristallpelarna av Sven Palmqvist till Konferensområdet

5.326.500 sek ex moms
övrigt: 173 500 sek

Totalt: 5.500.000 sek ex moms

Arbetsprocess:

Konstkonsult skriver ett övergripande konstprogram som ska fungera som ett stöd och styrdokument för hur den konstnärliga gestaltningen i Ny Vuxenpsykiatri i Sigfridsområdet konkret ska hanteras i utvecklingen av sjukhusmiljön.

Konstprogrammet grundas på gestaltungsprogrammet samt möten med berörda aktörer i projektet.

Ett utkast av konstprogrammet presenteras för arkitekt och fastighetskontoret och justeras/förtydligas vid behov.

Konstkonsult presenterar konstprogrammet för presidiet/kulturnämnden.

Skissuppgifterna utlyses via upphandlingsverktyget Konstpool.se.

Annonsering sker i via Konstpool, Tendsign, de lokala tidningarna, de större nationella dagstidningarna samt via KRO och facebooksidor.

En egen hemsida läggs ut med relevant information till utlysningen. Exempel

www.vaxjo.se/konstenisigfridsområdet

Konstkonsult förser kommunikatör med all redaktionell text och relevanta dokument

Organisation:

Martin Giraud, arbetsledare. (Tomas Kristoffersson maj-augusti 2017)Kronobergs Län
Bengt Gustavsson, funktionsplanerare. Kronobergs län

Thomas Carlsson planeringssekreterare inom vuxenpsykiatri och verksamhetens
representant i projektet. Kronobergs län

Ulla-Stina Hvarfvén Schelin arkitekt MSA. Liliewalls Arkitekter

Peter Rung arkitekt MSA. Liliewalls Arkitekter

Thomas Franzén, konsthandläggare Kronobergs län

Åsa-Viktoria Wihlborg, konstkonsult ArtPlattform för Kronobergs län

Upphandlare
Upphandlingschef
Kommunikatör
Presidiet, politiska representanter:
RosMarie Jönsson (S)
Pernilla Sjöberg (M)
Ragnar Lindberg (S)

Preliminär tidsplan

januari 2017

- Startmöte
- Möte med projektgruppen för Vuxenpsykiatri

februari 2017

- Möten med nyckelpersoner i projektet (arkitekt, fastighetskontoret, verksamheten) lämpliga platser för konst utses inför upphandling av entreprenör deadline 1 mars 2017
- Konstprogram utformas

mars 2017

- arbetet med konstprogrammet fortsätter
- presentation av programmet för presidiet

april-maj 2017

- utforma upphandlingen

maj-augusti 2017

- utlysning av x antal skissuppdrag via Konstpool

augusti 2017

- juryarbete
- beslut om skissande konstnärer fattas

augusti-november 2017

- skissfasen sker parallellt med projektering av Vuxenpsykiatri

september 2017

- formulera utlysning för habiliteringen

september-november 2017

- utlysning av x antal skissuppdrag via Konstpool

III

Upphandlande myndighet

Region Kronoberg

Upphandlingsform

Upphandling enligt LOU med Lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU), med gällande ändringar och tillägg.

Annonns / Publicering

Inbjudan om deltagande i upphandling har offentliggjorts och publicerats i allmänt tillgänglig databas, Tendsign, fackpress samt på kommunens hemsida.

Sekretess:

Under tiden för upphandlingen och till dess tilldelningsbeslut fattats råder full sekretess. När upphandlingen är slutförd blir samtliga handlingar offentliga om det inte finns anledning att sekretessbelägga delar av ansökan enligt offentlighets- och sekretesslagen (SFS 2009:400). Sekretessprövning kan inte göras i förväg och garantier om sekretess kan därför inte lämnas. Önskar konstnär sekretessbelägga uppgifter i sin ansökan, ska det klart framgå vilka uppgifter och vilken skada den skulle lida om uppgifterna röjs, samt vad i sekretesslagen som åberopas.

Kriterier:

1. Konstnärlig intention i förhållande till projektets utmaningar, förutsättningar och mål.
2. Ha möjlighet att nå verkshöjd gällande nyskapande förmåga, individualitet och självständighet.
3. Erfarenhet och samarbetsförmåga.
4. Teknisk materialkunskap i relation till projektet samt ur ett förvaltnings hållbarhetsperspektiv.

Kvalificeringskrav:

Behörighet att ansöka gäller konstnärligt verksamma konstnärer med genomgången konsthögskola och dokumenterad konstnärlig yrkesverksamhet av relevant inriktning och kvalitet som:

- har erfarenhet av att arbeta med konst i offentlig miljö
- vid uppdrag ska du vara registrerad för F-skatt
- inte vara föremål för konkursansökan eller vara dömd för brott avseende yrkesutövningen
- kunna delta i processen samt leverera enligt de tidsramar som är fastslagna
- uppdraget ska levereras i tid och hålla given budgetram
- teknisk beskrivning och skötselanvisning ska levereras
- uppvisande av väl genomfört skissmaterial utifrån kriterier och ev. tidigare referensmaterial.

Beslutsprocess:

1, Konstkonsult (jurymedlem) genomför en första poängsättning som grundar sig på behörighet, teknisk kunskap, erfarenhet och konstnärlig verkshöjd (detta gäller om inkomna intresseanmälningar överstiger 15 st)

2, Urvalsgruppen bjuds in till andra poängsättningen.

Juryn sammanträder och poängsättning sker gemensamt i samband med mötet.

Vid juryns sammanträde bjuds presidiet in som medhörare (har ej beslutsrätt).

3, 1-3 utvalda konstnärer får tilldelningsbeslut

10 dagar efter skriver vi kontrakt med dessa för skissuppdraget.

4, Skissande konstnärer presenterar sina förslag för jury och presidiet
juryn utser de förslag som går vidare till produktion

5, Det slutgiltig beslutet om vilka konstnärer som får uppdraget att producera sina konstverk fattas av upphandlinschef.

Jury:

Thomas Franzén, konsthandläggare Kronobergs län

Åsa-Viktoria Wihlborg, konstkonsult ArtPlatform för Kronobergs län

Representant från Liliewalls arkitekter

Bertil Bäckström avdelningschef, Kulturparken Småland

Joanna Sandell, Konsthallschef. Kalmar konsthall

Presidiet: politiska representanter

RosMarie Jönsson (S)

Pernilla Sjöberg (M)

Ragnar Lindberg (S)